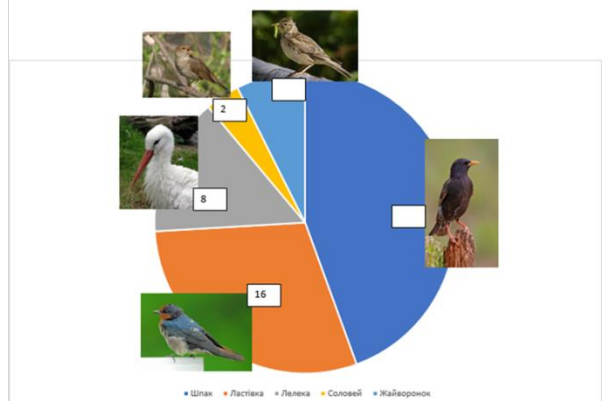
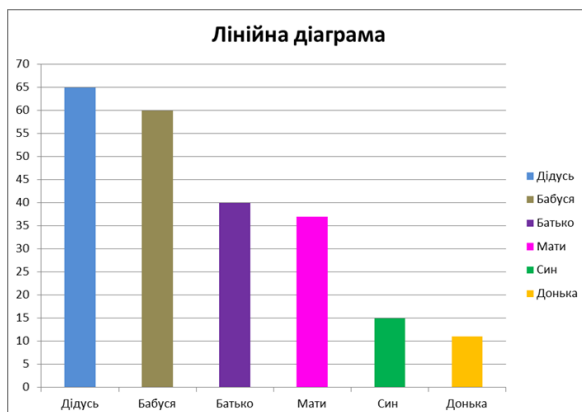

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Робота з даними

Завдання для реалізації змістової лінії «Робота з даними» у початковій школі

Черкаси
2023

УДК 373.3016:51

P58

Рекомендовано до друку вченою радою КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Протокол № від року

Укладачі:

Добровольська Людмила Насибівна, завідувачка відділу початкової освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Кириленко Вікторія Миколаївна, методист відділу початкової освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Рецензенти:

Гаряча Світлана Анатоліївна, завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук;

Коротун Вікторія Борисівна, учитель початкових класів Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №33 імені Василя Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області

Робота з даними: завдання для реалізації змістової лінії «Робота з даними» у початковій школі для учнів 1-4 класів Нової української школи. / під заг. ред. Людмила Добровольська, Вікторія Кириленко. Черкаси: видавництво комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2023.

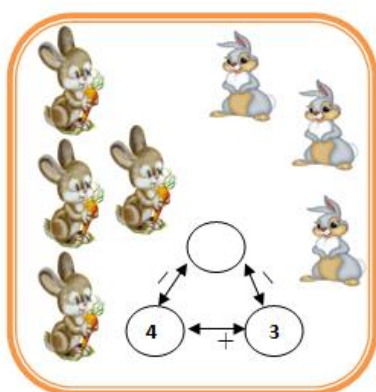
Метою змістової лінії «Робота з даними» у початковій школі є ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою. У межах цієї змістової лінії здобувачі освіти знайомляться з такими способами подання інформації, як таблиця, діаграма, схема, графа.

У посібнику представлено варіанти завдань, які сприятимуть досягненню здобувачем освіти таких вмінь, як: читає нескладні таблиці, лінійні діаграми; добудовує лінійні діаграми; порівнює й узагальнює дані, вміщені у таблицях, на діаграмах; обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної ситуації; користується даними під час розв'язування практично зорієнтованих задач.

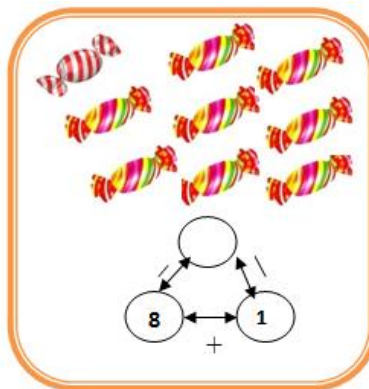
Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних закладів освіти, учнів 1-4 класів, батьків.

1 клас

1. Складіть сімейство прикладів за кожним малюнком. Доповніть числові трійки.

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

2. Поміркуй і запиши, яким числам відповідають малюнки.

$$\text{frog} + 5 = 11$$

$$\text{beetle} + \text{beetle} = 14$$

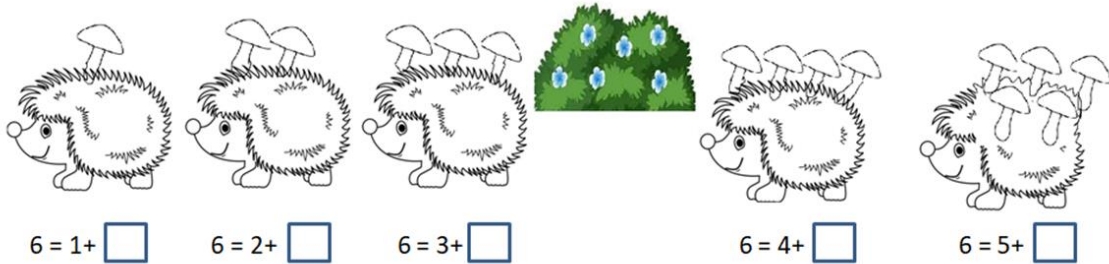
$$\text{butterfly} - \text{beetle} = \text{frog}$$

$$\text{beetle} + \text{frog} = \text{butterfly}$$

3. Познач на числовому промені числа, що стоять праворуч від числа, яке показує клас, у якому ти навчаєшся, і менші за число, яке показує твій вік.

4. Розгляньте зображення. Кого ви на ньому бачите? Що знаходиться в їжачків на голочках. Домалуйте кожному їжачкові стільки грибочків, щоб їх стало по 6. Впишіть в клітинки відповідні числа.

5. На уроці фізкультури першокласники стрибали на скакалці. Розгляньте таблицю і дайте відповіді на запитання:

- Знайдіть в таблиці своє ім'я. Перевірте чи правильно внесли в таблицю кількість ваших стрибків.
- Хто зробив найбільше стрибків? Хто найменше?
- Скільки учнів стрибнули однакову кількість?
- Скільки стрибків зробить кожен учень, якщо стрибне на 2 стрибки більше?
- Заповніть таблицю.

<u>Ім'я учня</u>	<u>Кількість стрибків</u>	<u>На 2 стрибки більше</u>
ДАВІД	6	
ДЕНІС	8	
ВІКТОР	5	
ВЕРОНІКА	7	
ТАМАРА	7	
ТИМОФІЙ	10	

6. Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків в межах 100

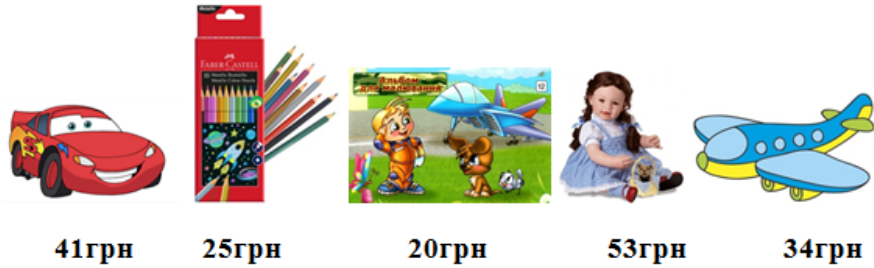
Розглянь діаграму, поміркуй:

- Скільки учнів навчається у 1 класі?
- Назвіть кількість учнів 3 класу.
- Назвіть кількість учнів 2 класу.
- Яка кількість учнів 4 класу?
- Обчисли кількість всіх учнів початкової школи.
- У якому класі найбільше учнів?
- У якому класі найменше здобувачів освіти?
- На скільки більше учнів в 4 класі, ніж в 1 класі?
- На скільки менше учнів 2 класу, ніж учнів 3 класу?

7. Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків у межах 100

Допоможи дітям розрахуватися за покупки. Заповни таблицю.

<u>Наявність коштів</u>	<u>Покупка</u>	<u>Вартість</u>	<u>Решта</u>
В Лізи – 79грн	Лялька і олівці		
В Дмитрика – 98грн	Машинка і лігачок		
В Єви – 45грн	Альбом і олівці		

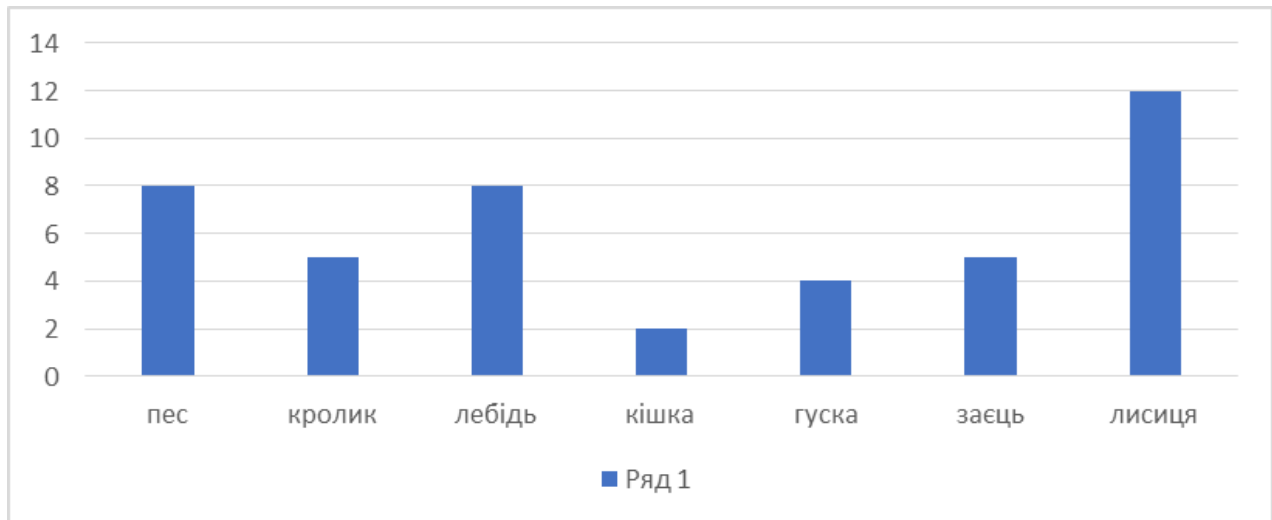
8. Поміркуй. Чотири учні домовилися зібрати по 15 кг макулатури. Розглянь діаграму і скажи, скільки кілограмів макулатури потрібно ще зібрати кожному учню (одна клітинка відповідає 1 кг).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Влада	█	█	█	█	█	█	█			
Артем	█	█	█	█	█	█	█	█		
<u>Сергій</u>	█	█	█	█						
Петро	█	█	█	█	█					

9. Світ тварин. Які бувають тварини? Розглянь діаграму. Дай відповіді на запитання:

- Яка маса псака, кролика, лебедя, кішки, гуски, зайця, лисиці?
- На скільки маса лисиці більша за масу зайця?

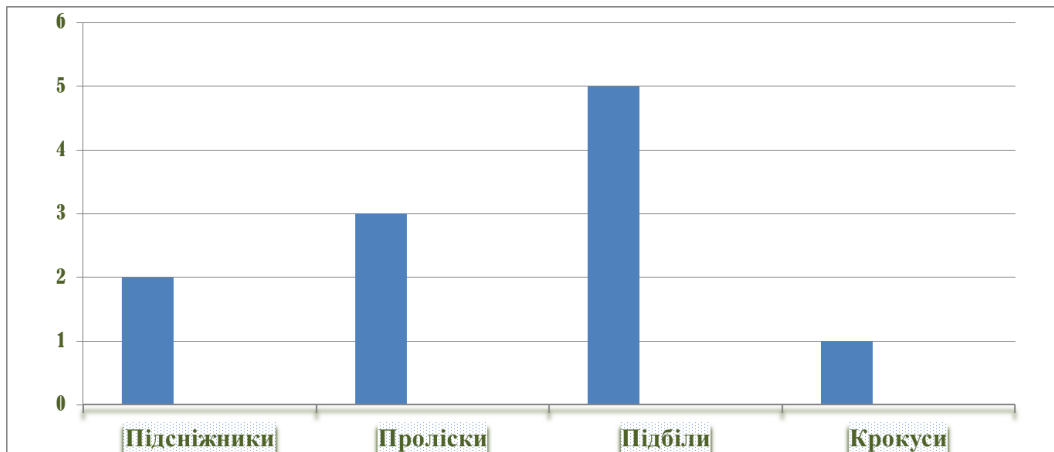
- На скільки маса кішки менша за масу песика?
- Яка загальна маса птахів?
- Яка загальна маса свійських тварин?
- Порівняй маси свійських і диких тварин.

10. Весняні квіти

Розглянь діаграму. Дай відповіді на запитання:

- Які квіти зображені на діаграмі?
- Скільки квітів: окремо, разом?
- Чого більше : підсніжників чи крокусів?
- Чи є однакова кількість квітів?
- Скільки разом пролісків і підбілу?
- Які спільні і відмінні ознаки у цих рослин?
- Як можна назвати ці квіти? Чому?

11. Розглянь діаграму. Для приготування салату на день народження Марійки мама взяла набір фруктів:

бананів - 12

яблук - 8

апельсинів - 4

ківі - 2

- Яких фруктів у салаті найбільше?
- Яких фруктів найменше?
- Чого у салаті більше: яблук чи ківі?
- Чого менше: бананів чи яблук?

12. Перевір себе. Познач істинне і хибне твердження.

Прямокутник

		Істинне	Хибне
А	Він має 3 сторони.		
Б	Усі кути є прямі.		
В	Він має дві пари паралельних сторін.		
Г	Всі сторони однакової довжини.		

13. Тетянка, Дмитрик та Марійка у вихідні дні виготовляли патріотичні браслети для ЗСУ. Досліди:

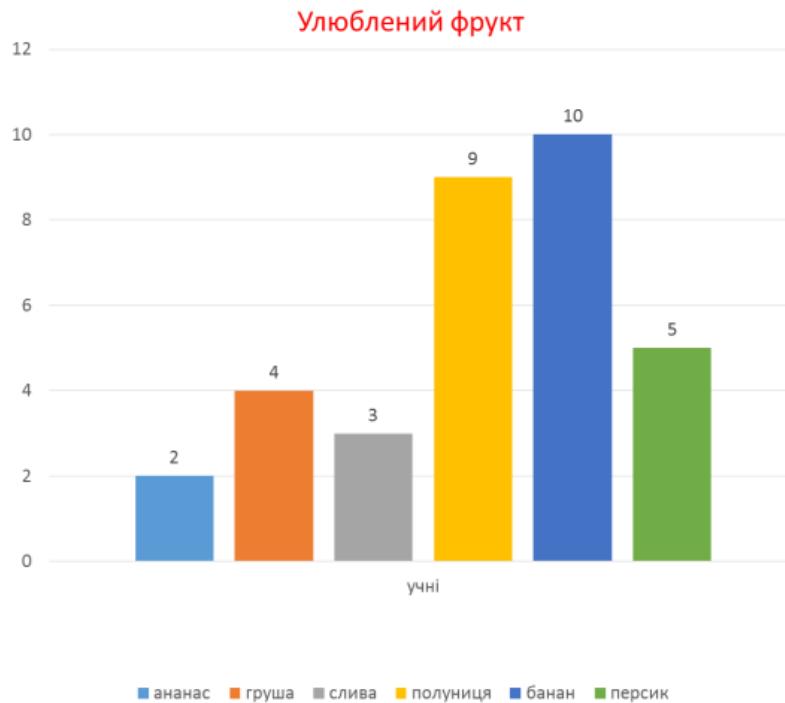
- Скільки всього браслетів виготовила Тетянка?
- Скільки всього браслетів виготовив Дмитрик?
- Скільки всього браслетів виготовила Марійка?
- Хто більше виготовив браслетів? Хто менше? На скільки?
- Скільки браслетів виготовили діти у суботу?
- Скільки браслетів виготовили діти у неділю?
- Якого дня виготовили менше браслетів? Більше? На скільки?

	Субота	Неділя
Тетянка	11	14
Дмитрик	15	20
Марійка	14	16

14. Учні 4 класу обрали свій улюблений фрукт і створили таку діаграму. Дай відповіді на питання:

- Який фрукт люблять менше дітей, ніж полуницю?
- Який фрукт люблять в п'ять разів більше дітей, ніж ананас?
- Який фрукт люблять стільки ж дітей, як ананас і сливу разом?
- Який фрукт люблять менше, ніж персик, але більше, ніж сливу?

15. Порівняння іменованих чисел, виражених в одиницях довжини
Поміркуй:

- Яка висота берези, сосни, дуба, тополі?
- Розмісти дерева в порядку зростання.
- На скільки вища тополя від дуба?
- Розмісти дерева в порядку спадання.
- На скільки нижча береза від сосни?
- Яке дерево найвище, найнижче?
- На скільки вищий дуб від берези?

16. Розглянь діаграму. Твої однокласники піклуються про своє здоров'я і люблять корисні продукти. Дай відповіді на запитання:

- Скільки дітей люблять овочі і фрукти ?
- Скільки дітей люблять фрукти і каші ?
- Скільки дітей люблять фрукти і молочні продукти?

17. Додавання і віднімання чисел. Розв'язування задач

 <p>5</p> <p>2</p> <p>○</p>	 <p>3</p> <p>○</p> <p>8</p>
 <p>1</p> <p>○ на 4 б.</p>	 <p>7</p> <p>○ на 3 м.</p>
 <p>6</p> <p>9</p> <p>на ○ більше</p>	 <p>10</p> <p>4</p> <p>на ○ менше</p>

18. Обчисли вирази, прочитай слово.

2+5=	7	г
3+6=	9	о
3+5=	8	д
8-2=	6	и
10-7=	3	н
8-5=	3	н
10-4=	6	и
2+3=	5	к

1	2	3	4	5	6	7	8	9
а	л	в	р	к	н	г	д	о

Котру годину показує годинник?

Сьома година

Четверта година

Друга година

Одинадцята година

- Знайдіть різницю в часі, що показує 1 і 2 годинник. $7-4=3$ год
- Знайдіть різницю в часі, що показує 3 і 4 годинник. $11-2=9$ год
- Знайдіть різницю в часі, що показує 2 і 3 годинник. $4-2=2$ год

19. «Овочевий магазин»

В магазин привезли: огірки – 12 ящиків, помідори - 8 ящиків, перець – 4 ящики, цибуля – 2 ящики. Розглянь діаграму. Дай відповіді на запитання:

- Яких овочів привезли найбільше?
- Яких найменше?
- Чого привезли більше: огірків чи перцю?
- Чого менше: помідорів чи цибулі?

20. Щоб посадити сад на шкільному подвір'ї батьки та учні придбали саджанці фруктових дерев: яблуні - 16 шт., сливи - 6 шт., черешні - 4 шт., груші - 8 шт. Поміркуй:

- Яких саджанців придбали найбільше?
- Яких найменше?
- Чого купили більше: яблунь чи груш?
- Чого менше: черешень чи слив?

21. Розгляньте діаграму. З'ясуйте:

- На скільки років син старше за доньку?
- На скільки років мама молодша за тата?
- Скільки років було татові, коли народилася донечка(син)?

22. У магазин до зимових свят привезли для продажу ящики із фруктами. Визначте за допомогою діаграми:

- Яких фруктів було найбільше?
- На скільки апельсинів менше, ніж яблук?
- На скільки бананів більше, ніж ківі?
- Скільки разом яблук і бананів?
- Яка загальна кількість фруктів?

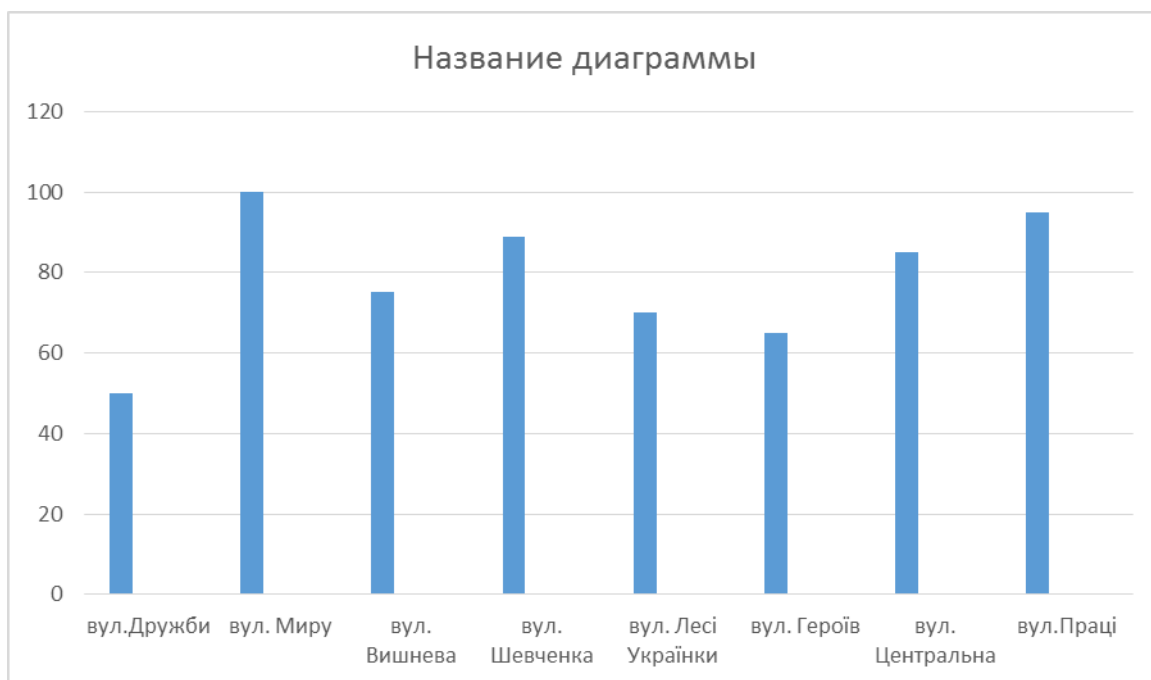
Бананів-12

Яблук- 8

Ківі-2

Апельсинів- 4

23. Мешканці села Веселе вирішили з'ясувати кількість будинків на кожній вулиці. Допоможіть мешканцям села вирішити цю проблему. За допомогою діаграми дайте відповідь на це питання.

24. Розглянь діаграму і досліді:

- Скільки яблук зібрав їжачок?
- На скільки більше збирила білочка горішків, ніж їжачок яблук?
- Скільки жолудів у свинки?
- А грибів у ведмедика?
- Хто з тварин назбирав найбільше, а хто – найменше?
- На скільки ведмедик назбирав грибів менше, ніж свинка жолудів?

25. Учні 1 класу протягом трьох днів виготовляли обереги, щоб передати нашим захисникам.

- Скільки янголів виготовили за три дні разом?
- Скільки виготовили оберегів разом?
- Скільки намалювали малюнків за три дні?
- Скільки виробів зробили першого дня?
- Скільки всього виробів виготовили другого дня?
- Скільки зробили за третій день?
- На скільки більше виготовили янголів, ніж оберегів?
- На скільки менше виготовили виробів третього дня, ніж другого?
- На скільки більше виготовили виробів другого дня, ніж першого?

	Ангелочки	Обереги	Малюнки
1-й день	3	2	4
2-й день	4	4	2
3-й день	3	3	3

26. Для приготування салату «Вінегрет» мама з донею використали овочі. Розглянь діаграму і дай відповіді на запитання:

- Яких овочів у салаті найбільше?
- Яких овочів у салаті найменше?
- Яких овочів у салаті однакова кількість?
- Чого у салаті більше: картоплі чи буряків?
- Чого у салаті менше: моркви чи цибулі?

27. Гра “Я йду до супермаркету”

Умова задачі. У Оленки є 50 грн, вона пішла до магазину купити смаколики. Досліди, чи зможе Оленка купити, якщо ...

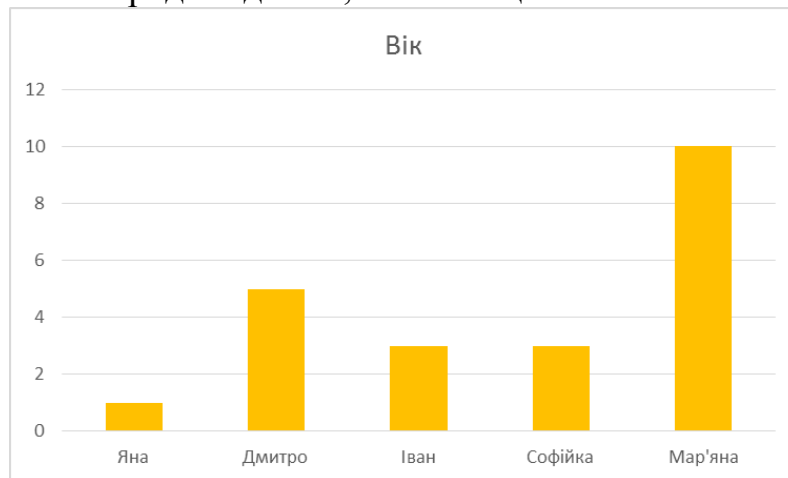
10 грн	18 грн	8 грн	25 грн

2 батончики та сік	
2 тістечка та сік	
тістечко, сік, бамбукові палички	
3 батончики	
батончик, сік, бамбукові палички, тістечко	

28. Поміркуй. У родині Петренків 5 дітей: Яна, Дмитро, Іван, Софійка та Мар’яна.

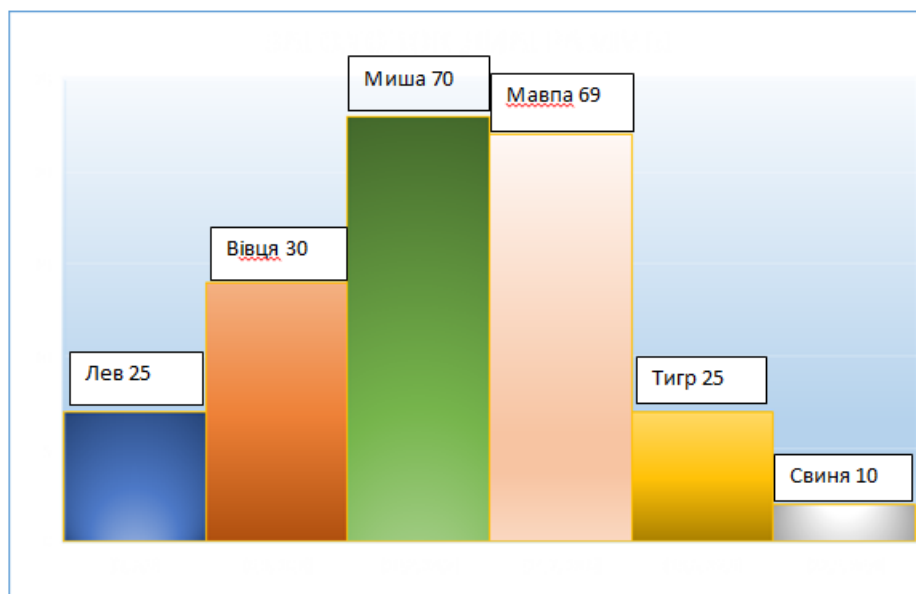
- Скільки років кожній дитині?

- Хто в родині найстарший?
- Хто в родині наймолодший?
- Як звати дітей, які однакові за віком?
- На скільки Яна молодша від Івана та Софійки?
- Хто старший: Дмитро чи Мар'яна? На скільки?
- На скільки Дмитро старший за Івана?
- На скільки більше в родині дівчат, ніж хлопців?

29. Розглянь діаграму. Досліди:

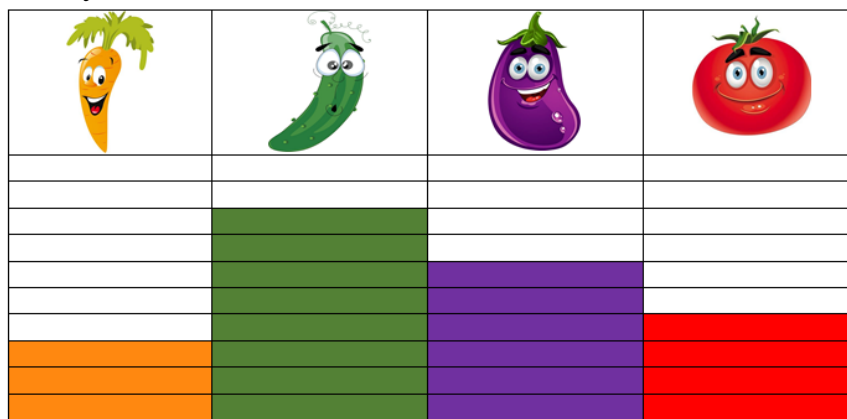
- Хто живе найдовше?
  - Хто живе найменше?
  - У скільки разів свиня живе менше, ніж вівця?
  - У скільки разів миша живе довше, ніж свиня?
  - Хто живе однакову кількість років?
  - У яких тварин число років ділиться на 5?
  - Назвіть тварин, у яких тривалість життя виражене круглим числом?
- Порівняйте їх роки життя між собою. Зробіть висновки.

30. Задача “Веселі овочі”

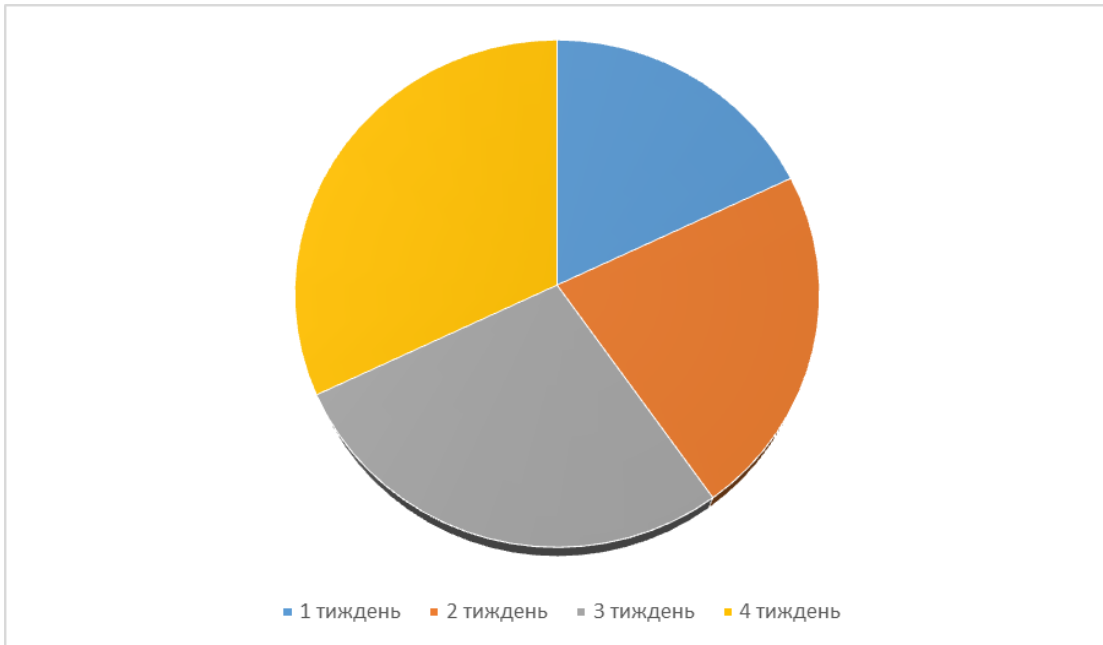
На таці лежали морква, огірки, баклажани, помідори. Колонки зафарбовані відповідним кольором, який відповідає кожному овочу. Поміркуй:

- Скільки було моркви?
- Скільки було томатів?
- Яка кількість баклажанів?
- Скільки було огірків?
- Скільки всього овочів?
- Яких овочів найменше?
- А яких найбільше?
- Чого більше: баклажанів чи огірків? На скільки?
- Чого менше: моркви чи помідорів? На скільки?
- Якого кольору більше? А якого менше?
- Назвіть свій улюблений овоч.

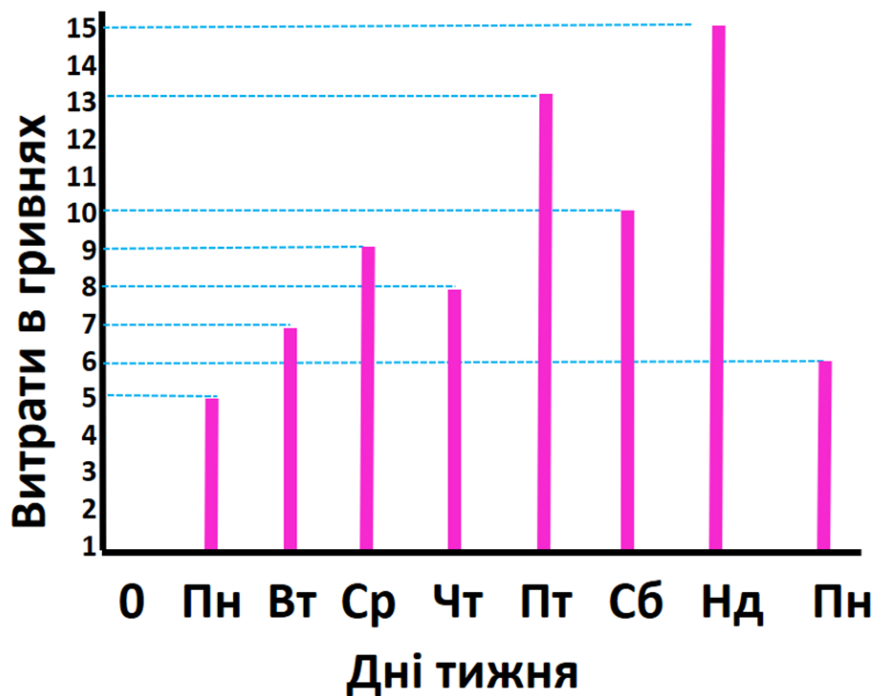
31. У жнива фермер зібрав велику кількість зерна. У перший тиждень він зібрав 55 вантажівок зерна, протягом другого тижня 68 вантажівок, протягом третього тижня 85 вантажівок, а в останній тиждень 98. За допомогою діаграми визначте:

- Протягом якого тижня зібрали найкращий урожай?
- На скільки більше зібрано другого тижня, ніж першого?
- Порівняй урожай першого і останнього тижнів.

32. Сашко записав свої кишенькові витрати. За даними лінійної діаграми дай відповіді на запитання:

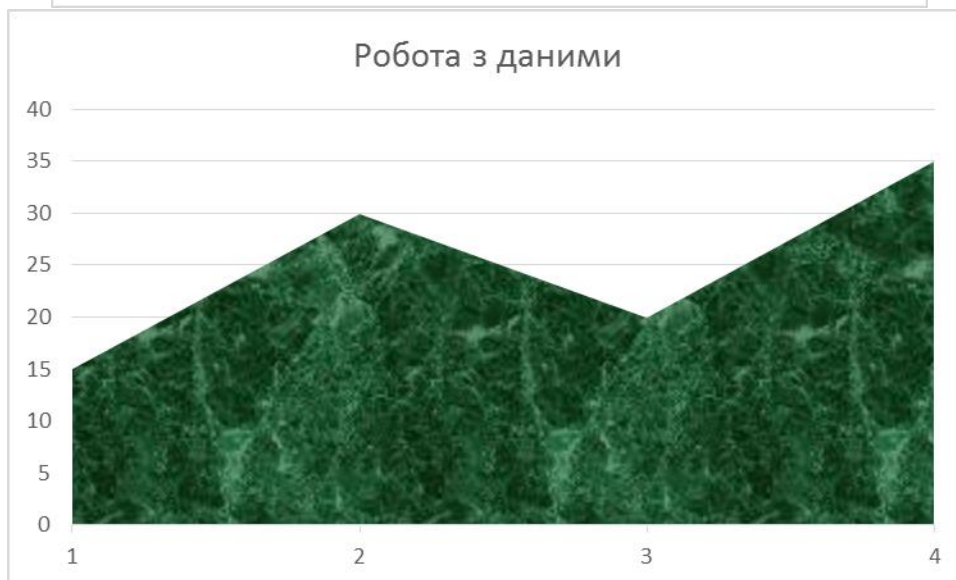
- Протягом скількох днів Сашко вів записи?
- Якого дня його витрати були найбільшими? Найменшими?
- Скільки гривень він витратив за перші три дні тижня?
- Яку суму грошей Сашко витратив протягом 8 днів?
- Протягом яких днів витрати хлопчика зростали?

2 клас

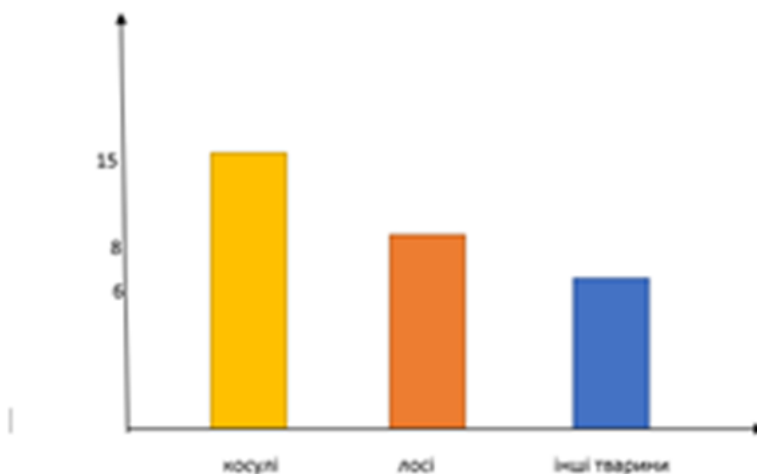
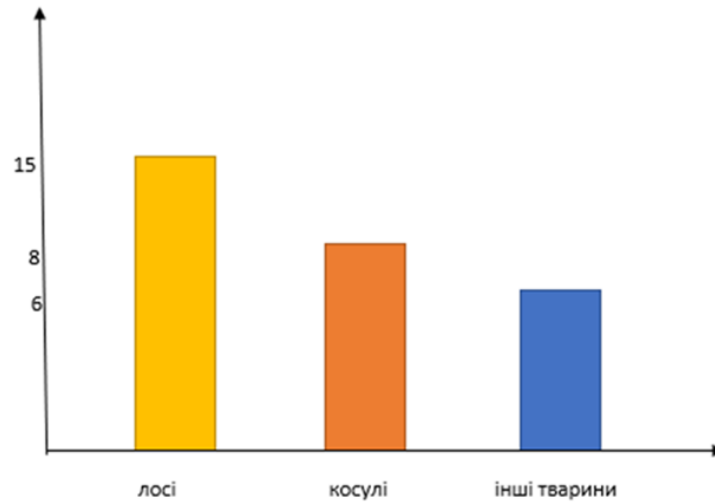
1. Опрацюй діаграми:

- Скільки учнів у 1 і 3 класі?
- На скільки більше учнів 2 класу, ніж 4?
- Скільки всього учнів початкових класів?
- На скільки менше учнів 1 класу, ніж 3 класу?
- Знайти загальну кількість дітей 2 і 4 класів?
- Складіть можливі числа із цифр, які позначають класи.

2. Для мешканців лісу поклали 29 кг солі-лизунця. 15 кг злизали лосі, 8 кг - козулі, а решту - інші тварини. Скільки кілограмів солі злизали інші мешканці лісу?

Яка діаграма відображає кількість солі, яку злизали мешканці лісу?

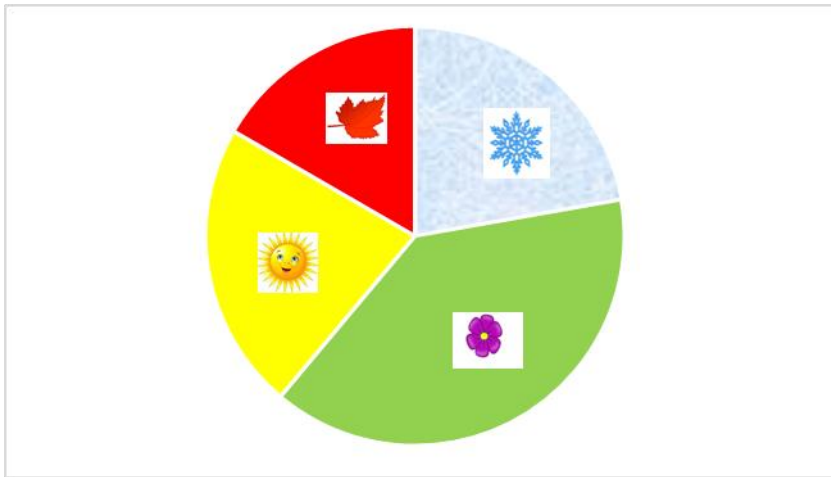

3. Гра «День народження»

У класі 12 учнів. Пропоную дітям написати на картці своє ім'я та намалювати малюнок, який відповідає порі року, у яку кожен з них народився. Наприклад: зима – сніжинка, весна – квіточка, літо – сонечко, осінь – листочок.

На дошці прикріплюємо відповідні малюнки.

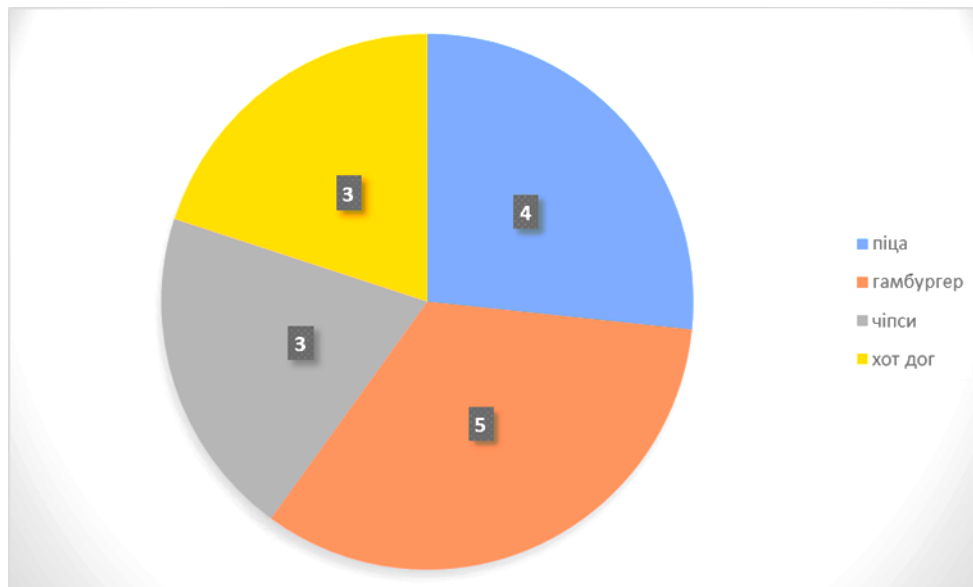
- Скільки сніжинок на дошці? (3)
- Скільки квіточок? (6)
- Скільки нарахували сонечок? (2)
- А скільки листочків? (1)
- В яку пору року у нас найбільше іменинників?
- Скільки учнів народилось взимку?
- Скільки учнів народилось восени?
- Скільки діток народилось влітку?
- Весною, чи влітку більше іменинників? На скільки?
- Чи є пори року, у які народилась однакова кількість учнів?
- У яку пору року народилось найменше діток?

4. У класі 15 учнів. Завдання: напишіть на картці своє ім'я і намалюйте їжу, яка найбільше подобається.

На дошці прикріплюємо відповідні малюнки.

- Скільки дітей любить піцу?
- Скільки дітей любить гамбургер?
- Скільки учнів обрали хот- дог?
- Скільки учнів обрали чипси?
- Порівняйте кількість любителів піци і гамбургерів, чипсів і хот- догів.

5. Поміркуй, яку решту одержиш, якщо заплатиш за іграшку Pop It кожною купюрою. Ціна іграшки 17 грн.

Купюра	Решта
	грн
	грн
	грн

6. Діти 2-А класу взяли участь в опитуванні. Школярам запропоновано вісім варіантів відповідей. Прочитай діаграму і дай відповіді на запитання:

- Скільки учнів взяло участь в опитуванні?
- Скільки всього учнів йшли на прогулянку і грали з друзями?
- Скільки учнів читали книжки і займалися спортом?
- Скільки учнів дивилися мультфільми і грали на смартфоні?
- На скільки більше учнів йшли на прогулянку, ніж слухали музику і їли смачненьке?
- Скільки всього учнів обрали корисні для свого здоров'я варіанти?
- Скільки учнів обрали шкідливі для свого здоров'я варіанти?

1.	Читаю книжку	■	■	■	■				
2.	Дивлюся мультфільм	■	■						
3.	Граю на смартфоні	■	■	■					
4.	Граю з друзями	■	■	■	■	■	■	■	
5.	Займаюся спортом	■	■	■	■				
6.	Іду на прогулянку	■	■	■	■	■	■	■	■
7.	Слухаю музику	■							
8.	Їм щось смачненьке	■	■	■					

7. Розглянь таблицю. Дай відповіді на запитання:

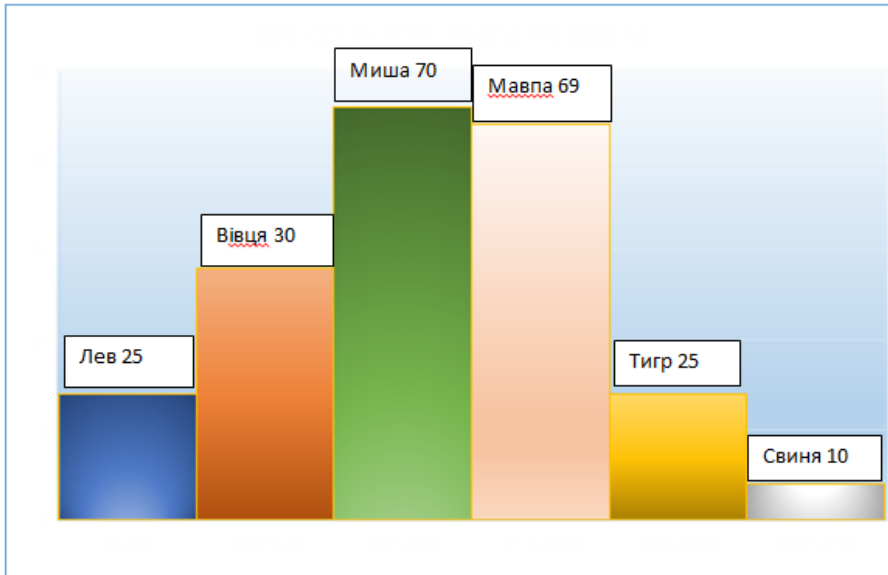
- Яких фруктів використав дитячий садок «Сонечко» за місяць найбільше? Яких найменше?
- На скільки більше було витрачено кілограмів апельсинів, ніж бананів цим садочком?

- На скільки менше використав дитячий садок «Журавлик» кілограмів яблук, ніж садочок «Капітошка»?
- Який з дитячих садочків за цей місяць найменше використав кілограмів груш? А який найбільше?
- Скільки кілограмів бананів використали усі садочки за місяць? А скільки груш? На скільки менше усі садочки використали кілограмів груш, ніж бананів?
- На скільки більше використали в дитячому садочку «Журавлик» кілограмів яблук, ніж груш? Скільки всього цей садочок за місяць використав кілограмів яблук та апельсинів разом?

				
Дитячий садок «Сонечко»	69 кг	54 кг	45 кг	22 кг
Дитячий садок «Капітошка»	88 кг	43 кг	21 кг	35 кг
Дитячий садок «Журавлик»	75 кг	25 кг	22 кг	42 кг

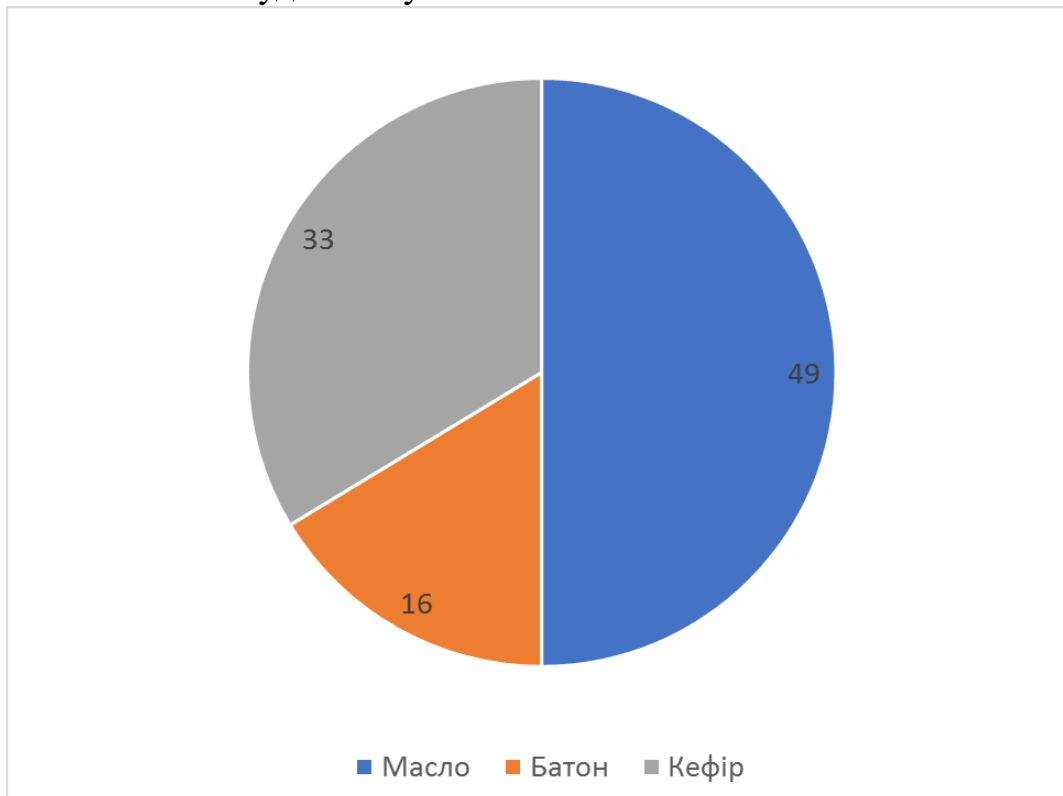
8. Досліди:

- Хто живе найдовше?
- Хто живе найменше?
- У скільки разів свиня менше живе за вівцю?
- У скільки разів миша живе довше ніж свиня?
- Хто живе однакову кількість років?
- Число років яких тварин ділиться на 5?
- Чи є тут круглі числа?

9. Допоможи Марійці зробити покупки.

- Скільки всього коштує масло, батон і кефір?
- На скільки масло дорожче за батон?
- Що ми дізнаємось за цими записами?
33+16; 49+33; 16+49; 49-33.
- Чи вистачить 100 грн, щоб купити масло, батон і кефір?
- Скільки буде коштувати 2 батони? 2 пачки масла?

10. Досліди дану аплікацію.

- Скільки використали геометричних фігур для зображення вовка?
- Скільки всього трикутників?
- Скільки прямокутників? Скільки кругів?
- Яких геометричних фігур використали найбільше?

- На скільки більше використали трикутників, ніж прямокутників? Склади вираз та обчисли.

11. Знов до нас прийшла весна і тепло нам принесла.

Знову тітонька Сова в лісі птахів всіх зазива.

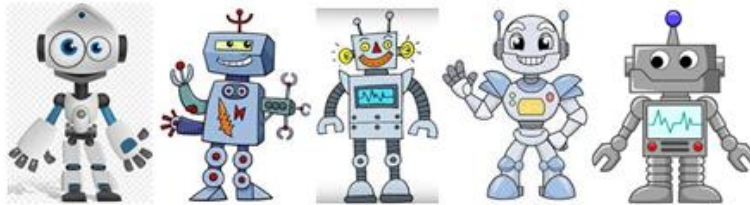
Прилетіли на уроки в ліс аж 22 сороки, 3 ворони, 3 шпаки, 5 ластівок, 2 дрозди.

Нумо, діти, рахувати, птахів наших порівняти, записати і сказати, цю задачу розв'язати.

- Скільки видів птахів присутні на уроці?
- Назвіть птахів які прилетіли на урок?
- Розв'яжіть задачу і порахуйте скільки птахів прилетіло на урок?
- Що ви можете сказати про учителя «Лісової школи»?
- Що спільного у всіх цих птахів?
- Які з цих птахів зимуючі (зафарбуй клітинку блакитним кольором).
- Перелітних птахів (зафарбуй клітинку жовтим кольором).
- Назвати тривалість життя кожного птаха, та порівняти їх між собою.
- Зафарбуй клітинку під птахом, який тобі найбільше подобається.

				
Сорока	Ворона	Шпак	Ластівка	Дрізд
22	3	3	5	2
30р.	10-15р.	2-3р.	4-5р.	3-5р.

12. Кожному роботу треба сісти у свою машину. За якою програмою вони мають діяти? Назви машини, в які повинен сісти кожен з роботів.

47

65

49

38

56

73 – 24

90 – 43

82 – 17

70 – 14

65 – 27

13. Розглянь діаграму. Школярі вирушили до літнього табору в Карпати.

- Скільки дітей 2-Б класу поїхало в табір?
- З якого класу поїхало найбільше дітей? З якого – найменше?
- Скільки всього другокласників поїхало в табір?

	Кількість дітей														
2-А клас															
2-Б клас															
2-В клас															

14. Скільки літрів рідини в кожній посудині?

Що може зберігатися в кожній посудині?

Виконай дії з іменованими числами:

- Скільки всього літрів води у відрі і бідоні?
- Скільки всього літрів води у баку та каністрі?
- Скільки літрів води містять два відра і бак?

- Скільки літрів води містять дві каністри і відро?
- Скільки всього літрів води у посудинах?
- На скільки літрів води менше у бідоні, ніж у баку?
- На скільки літрів води більше у каністрі, ніж у відрі?
- На скільки літрів води менше в баку, ніж разом у відрі, каністрі та бідоні?

10 л

25 л

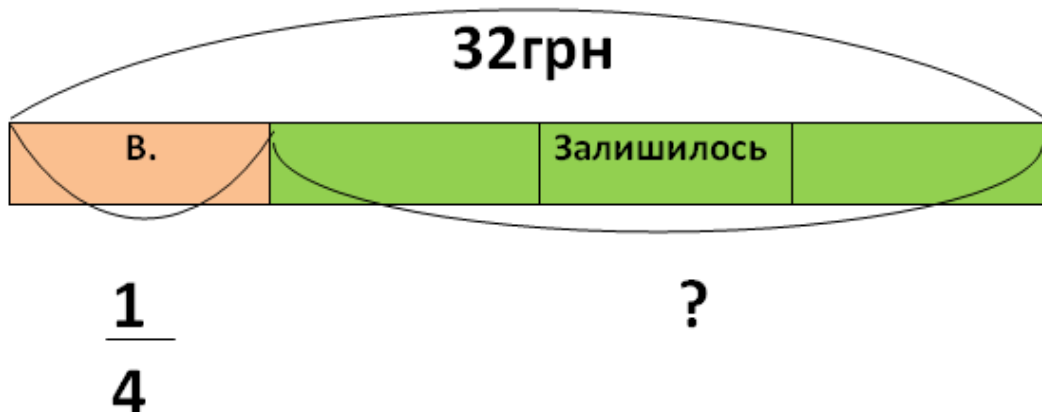

бл

40л

15. Задача. У дівчинки було 32 грн. Четверть усіх грошей вона витратила. Скільки гривень залишилось у дівчинки? На скільки більше гривень залишилось у дівчинки, ніж вона витратила?

Виконуємо схему до задачі.

Розв'язання:

1) $32 : 4 = 8$ (грн.) - витратила;

2) $32 - 8 = 24$ (грн.) - залишилось;

3) $24 - 8 = 16$ (грн.) - різниця залишку і витрати.

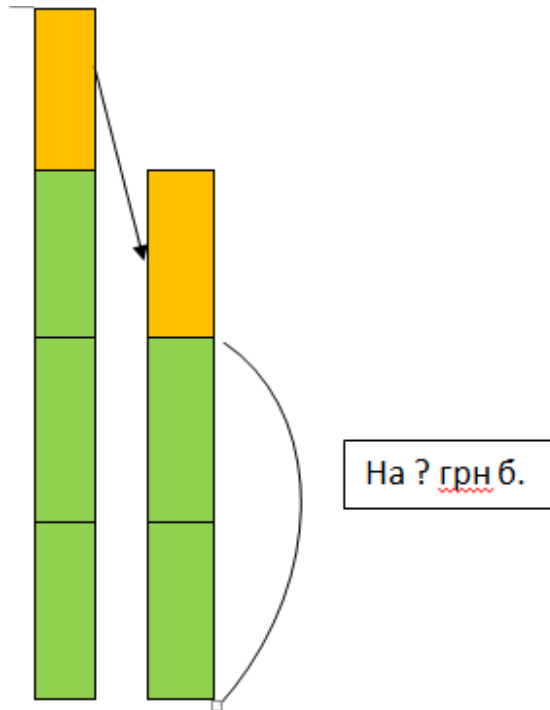
ІІ спосіб (згідно схеми):

1) $32 : 4 = 8$ (грн.) - витратила;

2) $8 * 3 = 24$ (грн.) - залишок;

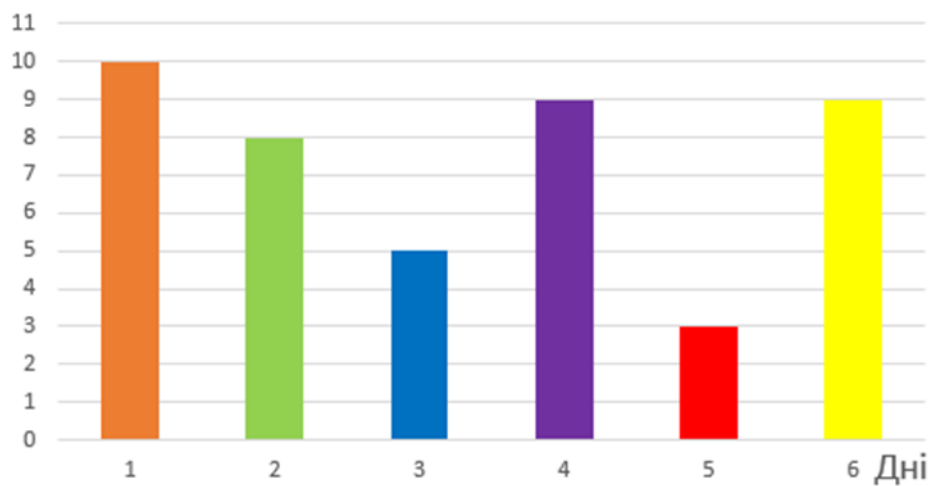
ІІІ шляхом накладання :

3) $8 * 2 = 16$ (грн.) - різниця залишку і витрати.

16. Маринка розв'язувала задачі кожного дня.

- Скільки днів вона працювала?
- У який день вона розв'язала найменшу кількість задач?
- У який день вона розв'язала найбільшу кількість задач?
- Скільки задач вона розв'язала четвертого дня? третього? На скільки більше вона розв'язала задач четвертого дня?
- У які дні вона розв'язала однакову кількість задач?

Розв'яжи рівняння

$x + 7 = 11$	$18 - x = 9$
$21 : x = 3$	$x : 3 = 3$
$8 + x = 14$	$36 : x = 9$

9
6
4

Обчисли приклади та знайди правильні відповіді, що "заховалися" за геометричними фігурами

200-100=...

500-450=...

600-200=...

1000-700=...

17.

18. Поміркуй. Зроби обчислення і дай відповіді на запитання:

Кіно

Сьогодні відбудеться прем'єра нового мультфільму "Неймовірні пригоди феї Лілу". Квиток коштує 50 гривень. Які з запропонованих купюр ти візьмеш, а які ні? Чому?

19. Розглянь розклад дзвінків для учнів 2 класів.

- Скільки хвилин триває урок?
- О котрій годині розпочинаються уроки?
- Скільки триває велика перерва?
- Скільки часу пройде між початком першого уроку і завершенням другого уроку?
- Скільки часу діти знаходяться в школі?
- Порахуйте скільки часу припадає на два уроки без перерв.
- Порахуйте скільки часу тривають перерви.

1 ур.	08.30	09.10
2 ур.	09.20	10.00
3 ур.	10.20	11.00
4 ур.	11.10	11.50
5 ур.	12.00	12.40

20. «Один місяць із життя Софійки»

Розглянь уважно календар і спробуй відновити розповідь дівчинки.

Слова для довідки: минулого тижня, вчора, чотири тижні тому, п'ять днів тому
Привіт! Мене звати Софійка. Це мій календар. У березні стільки відбулося подій! Вчора був мій день народження. Мені виповнилося 8 років.

Сімейний концерт, який ми влаштували разом з мамою, татом і молодшим братом, відбувся _____. Я грала на флейті.

_____ разом з подружкою Ніною ми побували у парку розваг. Там було дуже весело.
 Ми були в гостях у бабусі _____. Відвідуємо її щомісяця.

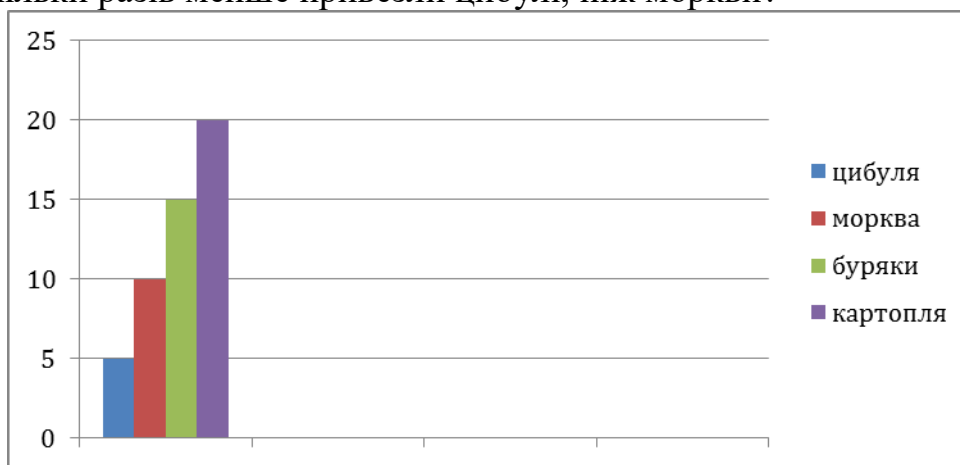
Додаткові завдання:

- 1) Батько Софійки поїхав у відрядження 9 березня і повернувся через тиждень. Якого числа й дня тижня повернувся батько Софійки?
- 2) У який день тижня бабуся Софійки закінчила плести пару рукавичок, якщо вона почала роботу в суботу, 11 березня, і працювала чотири дні?

БЕРЕЗЕНЬ, 2023						
Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
		1	2	3	4	5 Обід у бабусі
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24 Концерт	25	26 Парк розваг
27	28	29	30 День народження	31 Сьогодні		

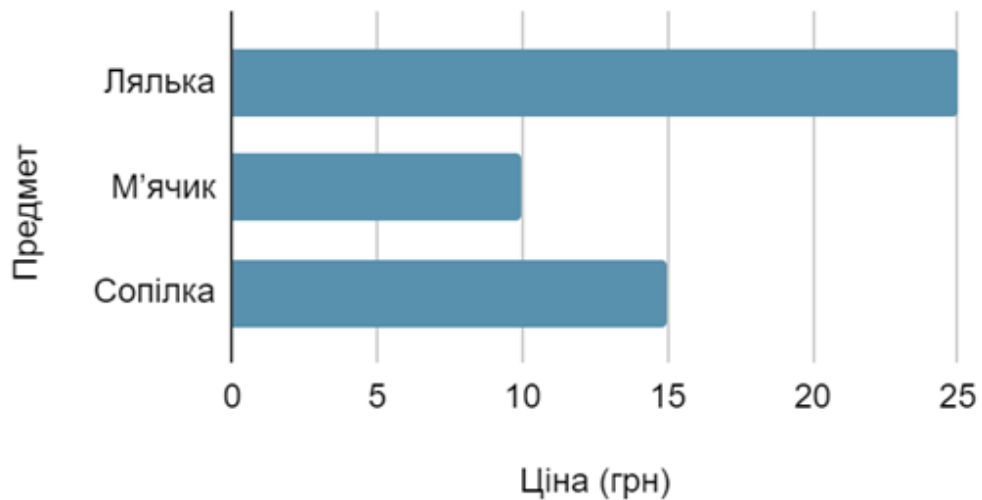
21. В шкільну їдальню привезли 5 кг цибулі, 10 кг моркви, 15 кг бурячків та 20 кг картоплі. Складіть діаграми до задачі. Дайте відповіді на запитання:

- Скільки всього кілограмів овочів привезли в шкільну їдальню?
- На скільки більше кілограмів картоплі привезли в шкільну їдальню, ніж моркви?
- У скільки разів буряків більше, ніж цибулі?
- У скільки разів менше привезли цибулі, ніж моркви?

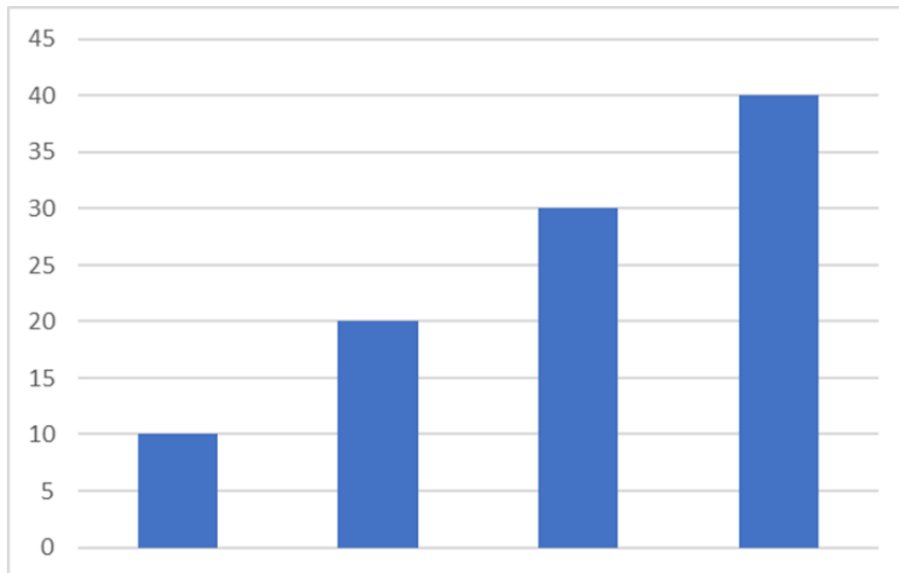
22. Лялька коштує 25 грн, м'ячик - 10 грн, сопілка - 15 грн. Яка вартість усіх предметів?

- Який предмет найдешевший?
- Який предмет найдорожчий?
- Яка вартість усіх предметів?
- Яка вартість м'яча і ляльки?
- На скільки лялька дорожча від м'яча?
- На скільки сопілка дешевша від ляльки?

23. Учні 1 класу зібрали 10 кг макулатури, другого – 20 кг, третього – 30 кг, а четвертого – 40 кг.

- У скільки разів менше макулатури зібрали учні першого класу, ніж другого?
- У скільки разів більше макулатури зібрали учні четвертого класу, ніж першого?
- У скільки разів менше макулатури зібрали учні першого класу, ніж третього?
- У скільки разів менше макулатури зібрали учні першого класу, ніж четвертого?
- У скільки разів більше макулатури зібрали учні третього класу, ніж першого?
- У скільки разів більше макулатури зібрали учні другого класу, ніж першого?

Завдання 1

Потрібно заповнити таблицю і дати відповіді на запитання.

	Назва	Кількість кутів	Кількість сторін	Кількість вершин
	Квадрат	4	4	4
	Трикутник	3	3	3
	Шестикутник	6	6	6
	Прямокутник	4	4	4
	Чотирикутник	4	4	4
	П'ятикутник	5	5	5

1. Яка фігура має найбільшу кількість кутів, сторін, вершин?

24.

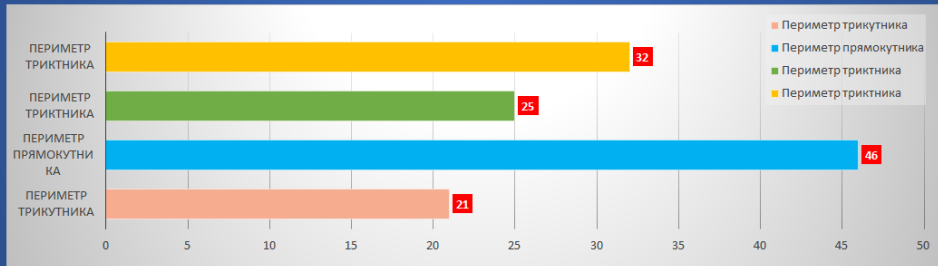
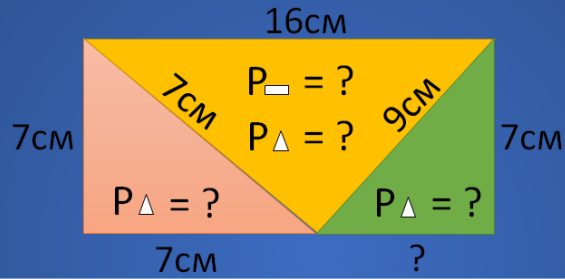
Завдання 1

Потрібно заповнити таблицю і дати відповіді на запитання.

	Назва	Кількість кутів	Кількість сторін	Кількість вершин
	Квадрат	4	4	4
	Трикутник	3	3	3
	Шестикутник	6	6	6
	Прямокутник	4	4	4
	Чотирикутник	4	4	4
	П'ятикутник	5	5	5

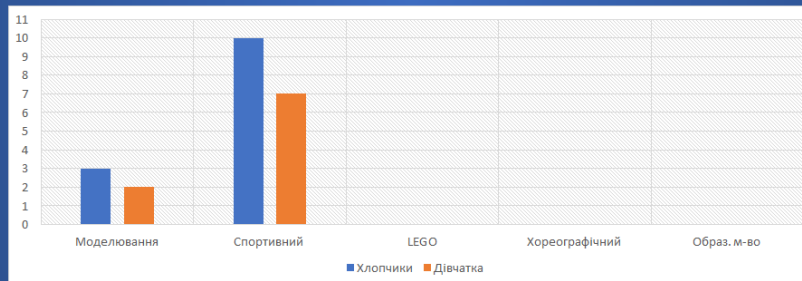
2. Скільки фігур має по 4 кути, 4 сторони, 4 вершини?

Розглянь лінійну діаграму

Виконайте наступне завдання за даною таблицею.
Закінчіть стовпчасту діаграму на аркушах.

	Гуртки	Хлопчики	Дівчатка
1. Моделювання		3	2
2. Спортивний		10	7
3. LEGO		2	2
4. Хореографічний		5	8
5. Образотв. мистецтво		4	6

25.

Назва уроку	Колір цеглинки
<i>Українська мова</i>	
<i>Математика</i>	
<i>Я досліджую світ</i>	
<i>Англійська мова</i>	
<i>Мистецтво</i>	
<i>Фізична культура</i>	

Виберіть колір цеглинки улюбленого навчального предмету.

Об'єднайтеся в групи за вибраним кольором цеглинки і побудуйте башти.

Який урок дітям подобається найбільше? Чому?

Який предмет на другому місці? На третьому?

Який урок подобається дітям найменше?

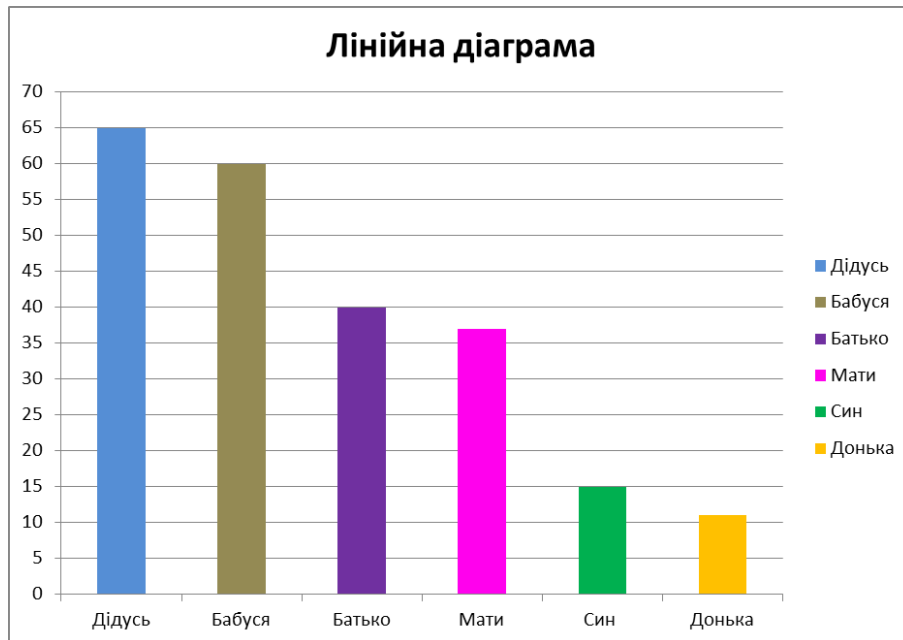
Порівняйте найбільше і найменше число цеглинок.

Скільки всього учнів класу взяло в опитуванні?

Придумайте своє запитання.

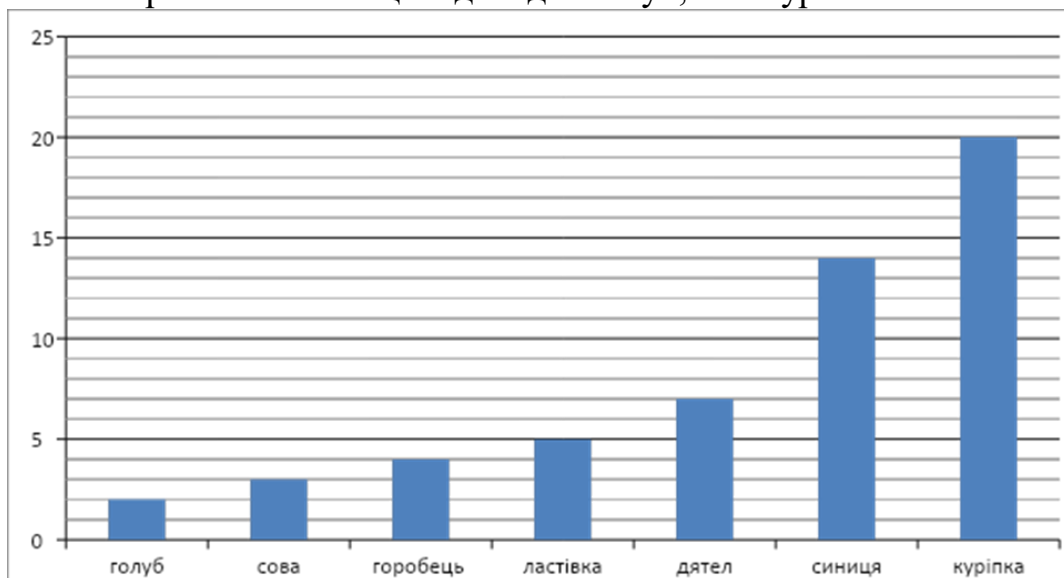
26. За даними лінійної діаграми дай відповідь на запитання:

- На скільки років бабуся молодша від дідуся?
- На скільки років батько старший за маму?
- На скільки років мати молодша від батька?
- Хто наймолодший?
- На скільки років син старший від сестри?
- Яка різниця у віці між найстаршим і найменшим членом сім'ї?

27. Розглянь діаграму. Визнач скільки яєць в середньому відкладають птахи, поширені в нашому краї.

- Який птах серед поданих у діаграмі відкладає найменше яєць?
- Який птах серед поданих у діаграмі є рекордсменом?
- На скільки менше яєць відкладає сова, ніж синиця?
- На скільки більше яєць відкладає дятел, ніж горобець?
- У скільки разів більше яєць відкладає куріпка, ніж ластівка?
- У скільки разів менше яєць відкладає голуб, ніж куріпка?

28. Кожного дня дитяча бібліотека приймала відвідувачів. За таблицею дайте відповіді на запитання:

- У який день тижня бібліотеку відвідало найбільше дітей?
- Якого дня найменше дітей прийшло до бібліотеки?

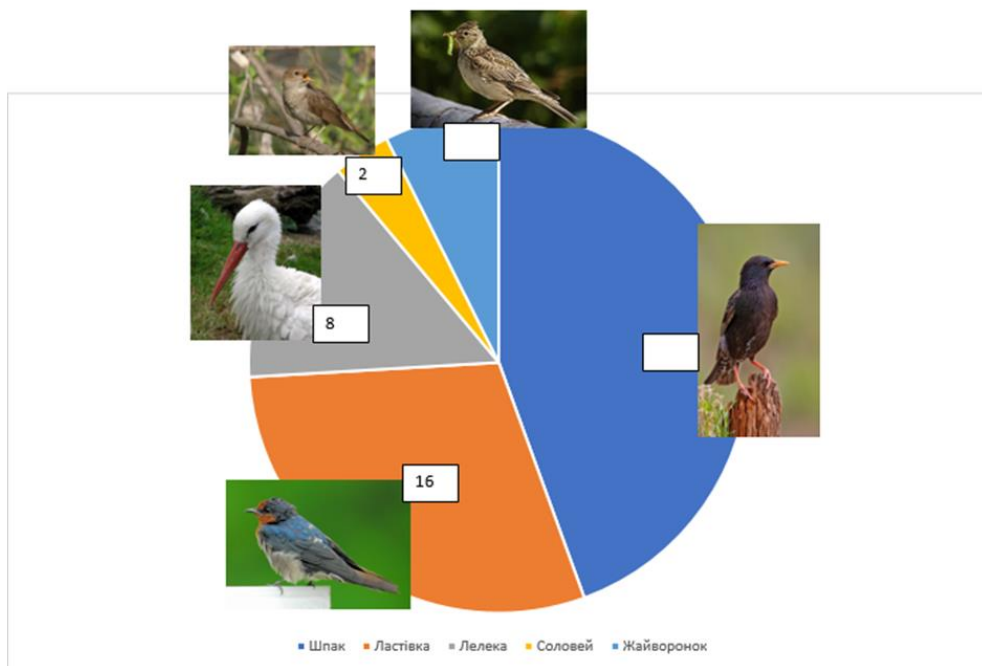
- На скільки менше дітей було у бібліотеці в середу, ніж у суботу?
- Скільки відвідувачів було у закладі у середу та четвер разом?
- На скільки більше дітей відвідало бібліотеку у неділю, ніж у понеділок?
- Запишіть дні тижня у порядку зростання відповідно до кількості дітей, які відвідували бібліотеку.

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
30	40	20	50	70	80	90

29. Учні других класів нашої школи організували спостереження за птахами, що повернулись з теплих країв, у вигляді фотоохоти. А потім провели виставку світлин та підраховали кількість птахів, які їм зустрічались. Результати спостережень подали у вигляді діаграми.

Розгляньте зображення, дайте відповіді на запитання та доповніть дані.

- У скільки разів більше світлин ластівок, ніж лелек?
- У скільки разів менше фотографували соловейків, ніж ластівок?
- За якою кількістю шпаків спостерігали діти, якщо їх у три рази більше, ніж лелек?
- Скільки прилетіло жайворонків, якщо їх у чотири рази менше, ніж ластівок?
- У скільки раз менше лелек, ніж шпаків і ластівок разом?
- Скільки всього світлин зробили діти?

30. Учні 4-Б класу провели опитування "Мої плани на літні канікули" під час курсу "Я досліджую світ". Свої результати записали у вигляді діаграми. Дайте відповіді на запитання:

- Яку діаграму використали учні під час опитування?
- Скільки сегментів має діаграма?
- Чи відповідає кількість відповідей, кількості сегментів?
- Що будуть робити діти на літніх канікулах?
- Який сегмент має найбільшу кількість відповідей?
- Який сегмент має найменшу кількість відповідей?

31. Заповніть таблицю. Вкажіть кількість кутів і сторін.

Елементи фігур	Геометричні фігури					
						
Прямоїх кутів						
Кутів, менших від прямого						
Кутів, більших від прямого						
Сторін						

32. Розглянь малюнки. Визнач скільки гривень решти повинен дати касир у кожному випадку.

33. Розглянь аркуші календаря. Дай відповіді на питання:

- Яке число припадає на першу неділю листопада?
- Яке число припадає на останню неділю листопада?
- Яким днем закінчується листопад?
- Яким днем починається грудень?
- Назви числа всіх субот грудня.
- Який день припадає на 31 грудня?
- Яких днів тижня у листопаді по 5?
- Яких днів тижня у грудні по 4?
- Подумай, в який день буде 1 січня 2023 року?
- Петрик народився 29 листопада, а Соломійка – на 6 днів пізніше. Визнач число і місяць народження Соломійки.
- З 12 по 30 грудня Петрик з Соломійкою відвідували танцювальний гурток щодня, окрім неділі. Які це були числа місяця? Скільки всього днів відвідували гурток Петрик і Соломійка у грудні?

ЛИСТОПАД 2022

ВОНЕДІЛОК	ВІСЮЛОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТИЦЯ	СУБОТА	НЕДІЛЯ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

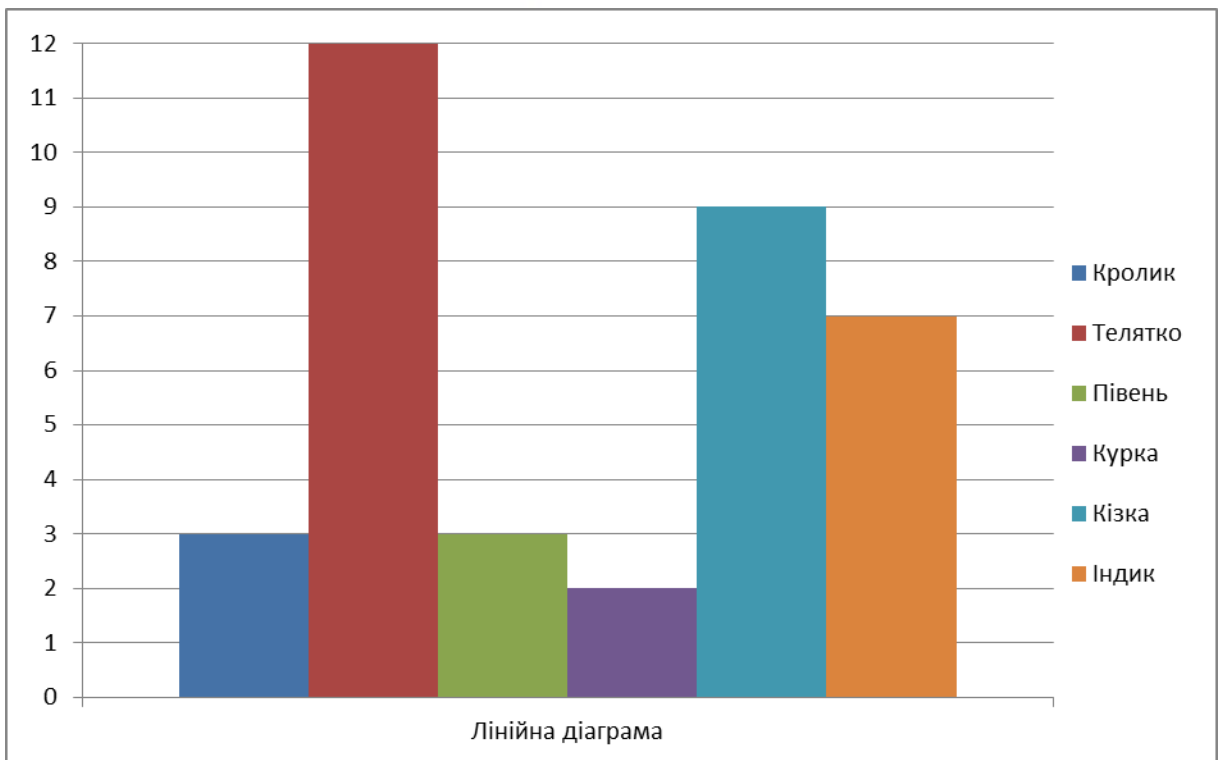
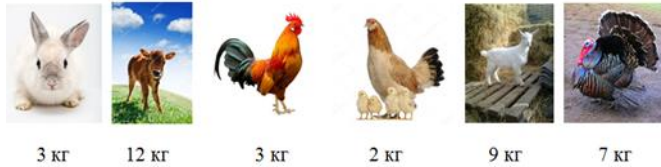
ГРУДЕНЬ 2022

ВОНЕДІЛОК	ВІСЮЛОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТИЦЯ	СУБОТА	НЕДІЛЯ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

34. Побудуй діаграму про вагу тварин, що знаходяться в бабусиному господарстві. (Діти будують діаграму разом з учителем).

Дайте відповіді на питання і виконайте обчислення:

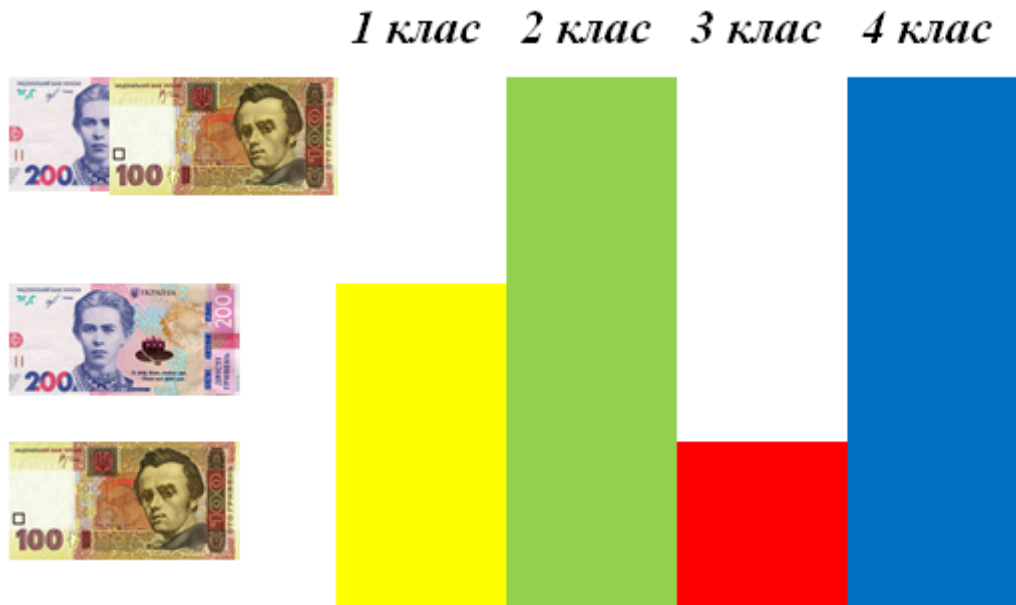
- Визнач, хто з тварин має найбільшу масу? Найлегший? На скільки?
- Хто має однакову вагу?
- Яка маса кізки і кролика?
- Знайди масу індики і телятка.
- На скільки телятко важче від індики?
- На скільки кролик легший від телятка?
- Знайди масу півня і курки.
- На скільки телятко важче від них?

3 клас

1. Учні початкової школи вирішили влаштувати благодійний ярмарок та зібрати кошти для ЗСУ. Розглянь дані діаграми та дай відповіді на запитання:

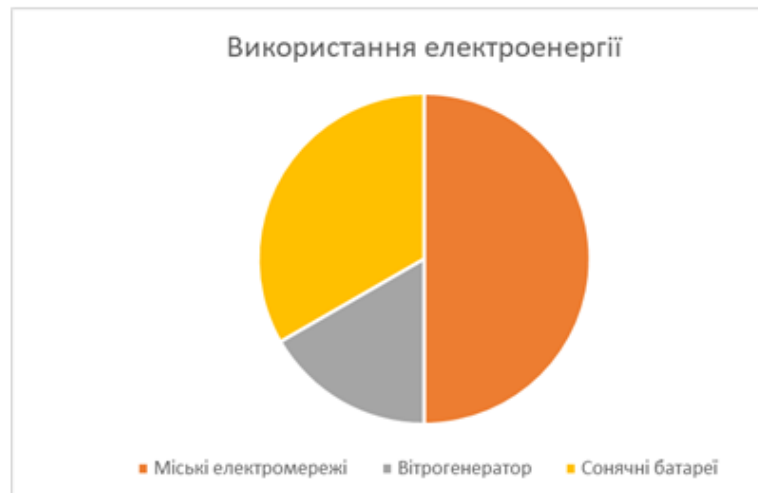
- Який клас зібрав найбільше коштів?
- Скільки разом назбирали 1 і 2 класи?
- Якої суми не вистачає 3 класу до 500 грн?
- Скільки всього коштів передадуть учні початкової школи ЗСУ?

2. Майстерня по виробництву дронів живиться електричною енергією із сонячних батарей, вітрогенератора та міської електромережі. Половину використаної електричної енергії протягом дня отримали із міської електромережі, шосту частину – з вітрогенератора, а залишок – із сонячних батарей.

Зафарбуй різними кольорами й підпиши частини фігури відповідно до зазначеної умови. Яку частину використаної електричної енергії було отримано із сонячних батарей?

Використання електроенергії	
Міські електромережі	1/2
Вітрогенератор	1/6
Сонячні батареї	1/3

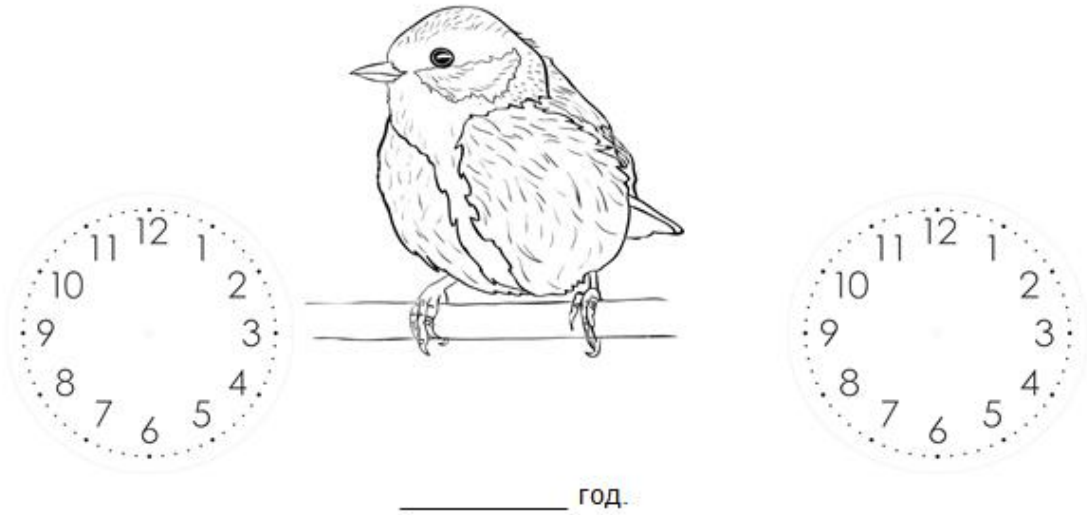
3. Намалюй стрілки на годинниках. Запиши скільки годин спали Сова та Синичка. Розмалюй пташку, яка спала довше.

- Сова лягла спати о 4 годині ранку, а прокинулася о 9 годині вечора.

_____ год.

- Синичка лягла спати о 10 годині вечора, а прокинулася о 6 годині ранку.

4. Склади і розв’яжи задачу за даними таблиці.

	Ціна	Кількість	Вартість
	?	5 кг	45 грн
	?, у 2 рази більша	?	72 грн

5. Прості задачі, які містять трійки взаємопов’язаних величин (вартість, ціна, кількість)

Поміркуй. Заповни таблицю.

Назва товару	Ціна	Кількість	Вартість
Зошит	5 грн	?	15 грн
Пензлик	?	2	8 грн
Ручка	6 грн	5	?
Фарби	?	2	20 грн
Книжка	40 грн	2	?

6. З'ясуй, яким приладдям можна виміряти розміри зображених об'єктів. Обґрунтуйте свою думку.

Об'єкти:

Приладдя:

7. Фінансові задачі.

Назар і Діана після уроків зайшли до супермаркету купити собі смаколики.

- Порахуйте скільки в кожного грошей.
- В кого з дітей більше грошей і на скільки?
- Що може купити на ці гроші Назар? Що Діана?
- Скільки залишиться коштів в Назара, якщо він купить воду і шоколадку?
- Скільки залишиться грошей у Діани, якщо вона купить йогурт і сік?
- Чи вистачить грошей Назару купити шоколадку, горіхи й печиво?
- Чи вистачить коштів Діані купити шоколадний батончик і сік?

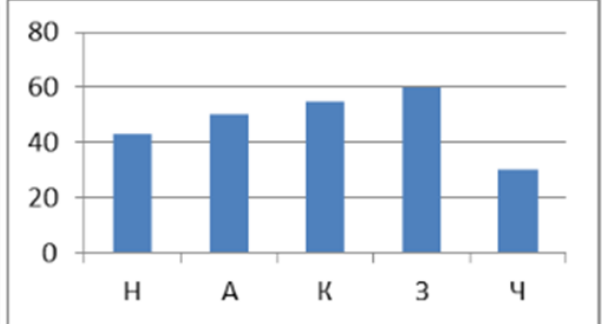
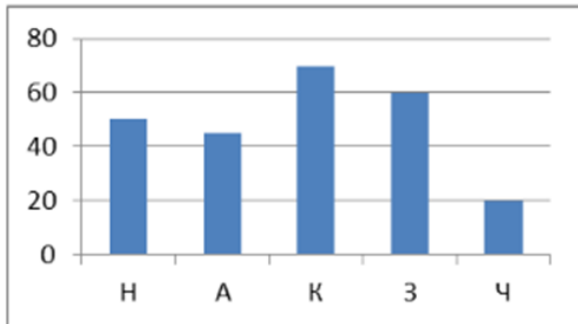
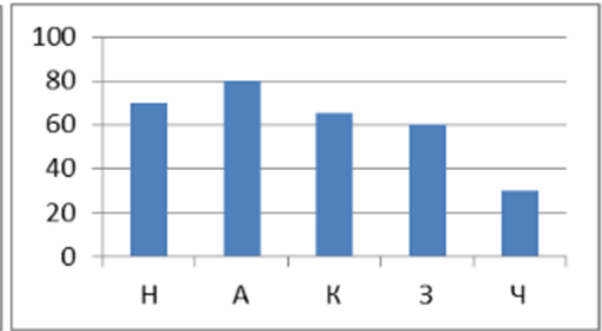
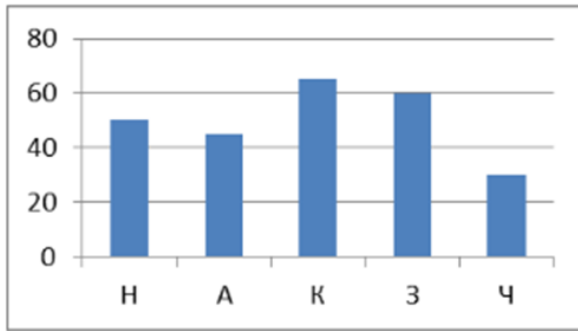

8. Поміркуй, яка діаграма відповідає даним малюнка?

Класичний   Екстра   Голландський
 Сметанковий   Добродар   Традиційний

50 км/год

65 км/год

45 км/год

60 км/год

30 км/год

Хто з тварин має найбільшу швидкість? _____

Хто з тварин має найменшу швидкість? _____

Скільки за 4 години подолає акула? _____

Яку відстань подолає носоріг за дві години? _____

На скільки більше кілометрів подолає за три години кінь, ніж носоріг? _____

У скільки разів більшу відстань за три години подолає заєць, ніж черепаха? _____

Яка діаграма відповідає даним малюнка?

9. Розглянь діаграму «Рейтинг продажу сиру “Звени Гора” в магазині АТБ за жовтень». Дай відповіді на запитання:

- На скільки більше продали сиру “Голландський”, ніж “Екстра”?
- Скільки продали разом сиру “Класичний” та “Екстра”?
- Скільки разом продали сиру “Сметанковий” і “Добродар”?
- На скільки менше продали сиру Голландський, ніж “Традиційний” і “Добродар”?

10. Величини та одиниці їх вимірювання

- Зараз – друга половина доби. Котру годину показує годинник?
- Котра година була 3 год тому? 8 год тому? 10 год тому?

- Котра година буде через 4 год? через 2 год? А через 12 год?

- У третьокласниці Марини уроки розпочались о 8 год й тривали до другої години дня.

- Під час автомобільної поїздки до Львова сім'я виїхала з Києва о 7 год ранку і прибула до Львова о 3 год дня. Скільки часу тривала поїздка?

11. Захарові на день народження подарували 800 гривень. Обчисли вартість його покупки та решти за таблицею. Запиши дані в таблицю.

Дай відповіді на питання:

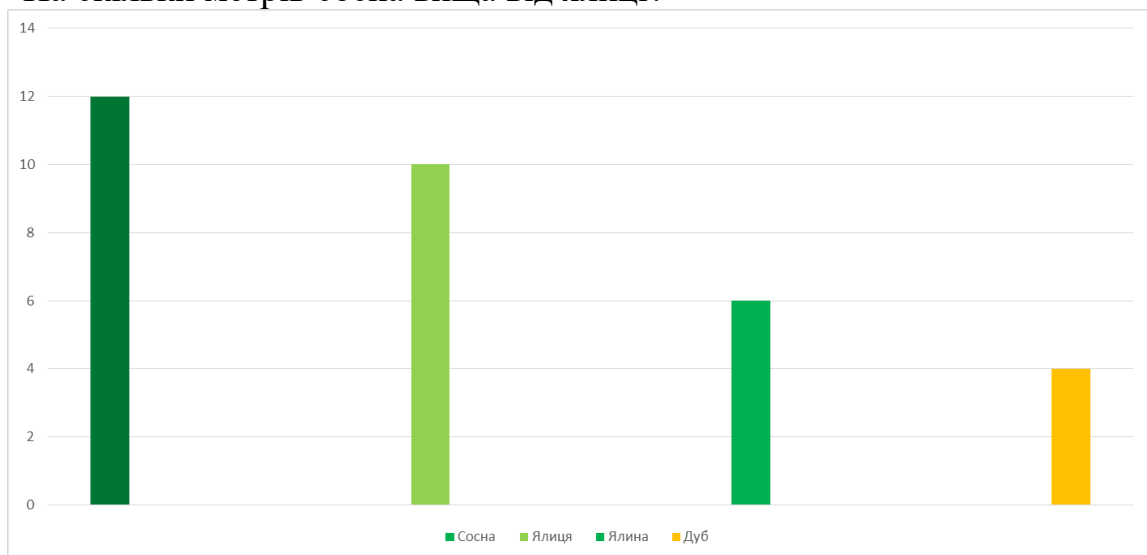
- На скільки гривень більше коштує ліхтарик, ніж брелок?
- На скільки гривень меншою є ціна флешпам'яті, ніж ліхтарика?
- Яка покупка за таблицею є найдорожчою? найдешевшою?
- Порівняй за таблицею найдорожчу і найдешевшу покупку Захара.

	Покупка	Вартість	Решта
1.	1 брелок і 1 <u>флешпам'ять</u>		
2.	1 <u>флешпам'ять</u> і 2 брелоки		
3.	1 брелок і ліхтарик		
4.	1 ліхтарик і 2 брелоки		
5.	3 брелоки і 1 ліхтарик		
6.	1 <u>флешпам'ять</u> і ліхтарик		

12. Розглянь діаграму і визнач висоту кожного дерева. Дай відповіді на питання:

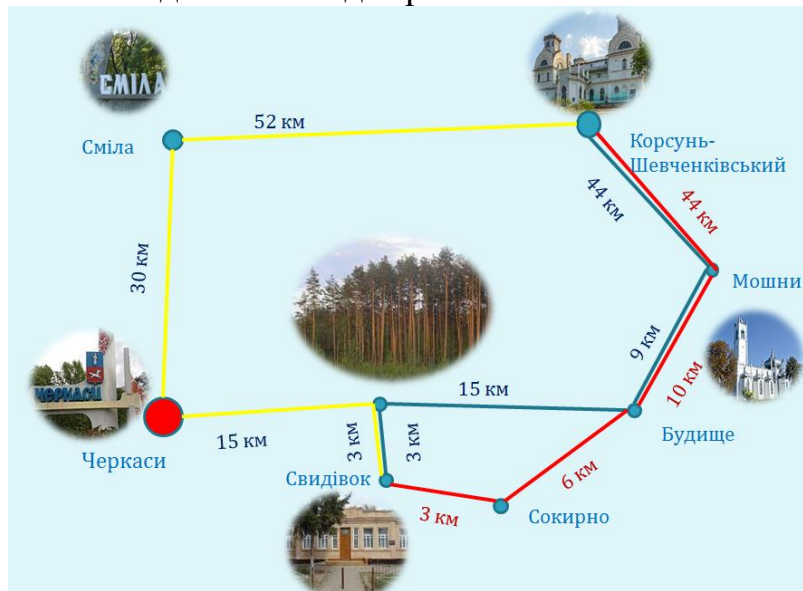
- У скільки разів сосна вища від ялини?
- У скільки разів дуб нижчий від сосни?
- На скільки метрів ялина нижча від ялиці?
- На скільки метрів сосна вища від ялиці?

13. Заповніть пропуски в таблиці.

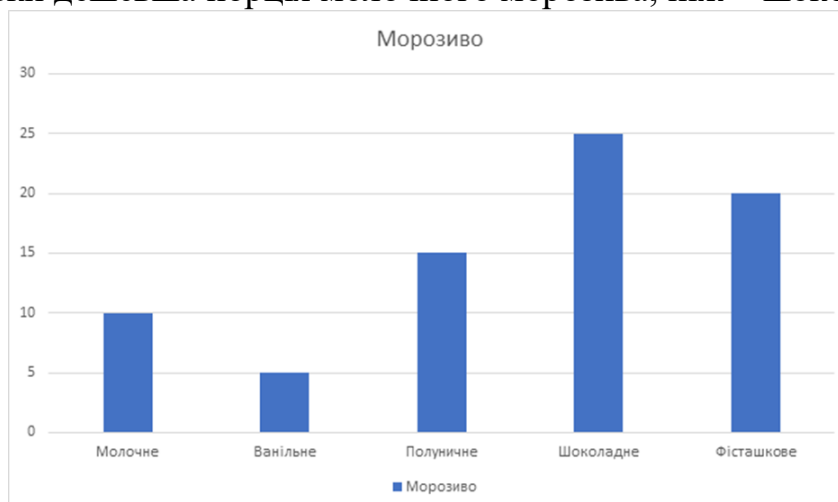
Група	Музей	Початок екскурсії	Тривалість	Закінчення екскурсії
1 клас	Краєзнавчий	9 год 15 хв	45 хв	
2 клас	Картинна галерея		1 год 30 хв	10 год 30 хв
3 клас	Історичний	11 год 20 хв		12 год 45 хв
4 клас	Музей української вишивки	10 год 10 хв		11 год 50 хв

14. Учні 2 класу планують екскурсію. Допоможи дітям розрахувати відстань від с. Свидівок до м. Корсунь-Шевченківський за вказаним для кожної групи маршрутом. Дані внести до лінійної діаграми.

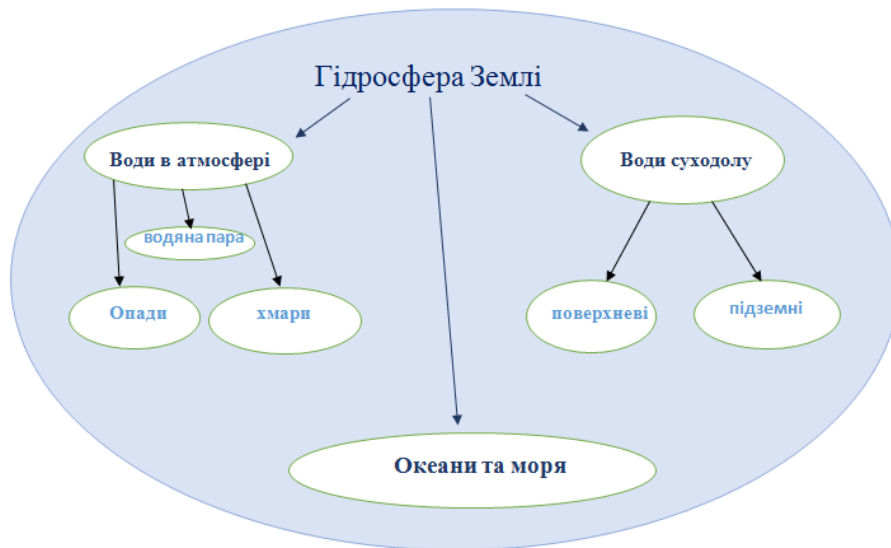
15. За стовпчиковою діаграмою розгляньте ціни морозива та дайте відповіді на запитання:

- Скільки гривень потрібно заплатити за 2 порції полуничного морозива?
- У скільки разів дешевша порція ванільного морозива, ніж шоколадного?
- Яка вартість трьох порцій молочного морозива і однієї – фісташкового?
- На скільки дешевша порція молочного морозива, ніж – шоколадного?

16. За допомогою схеми перевір істинні твердження чи хибні. Склади своє істинне твердження.

- Океани та моря, Води в атмосфері та води суходолу становлять гідросферу Землі.
- Океани та моря не належать до вод атмосфери та суходолу
- Опали та поверхневі води належать до вод суходолу.
- Водяна пара і хмари не належать до вод в атмосфері.

17. Письмове додавання і віднімання в межах 1000.

- Скільки кілометрів проїхав автомобіль за перший і другий день?
- На скільки кілометрів більше проїхав автомобіль першого дня, ніж другого?
- На скільки кілометрів менше проїхав автомобіль другого дня, ніж третього?
- Скільки кілометрів проїхав автомобіль за другий і третій день?
- Скільки кілометрів проїхав автомобіль за три дні?
- На скільки кілометрів більше проїхав автомобіль за перший і другий день разом, ніж третій день?
- На скільки кілометрів більше проїхав автомобіль за перший і третій день разом, ніж другий день?

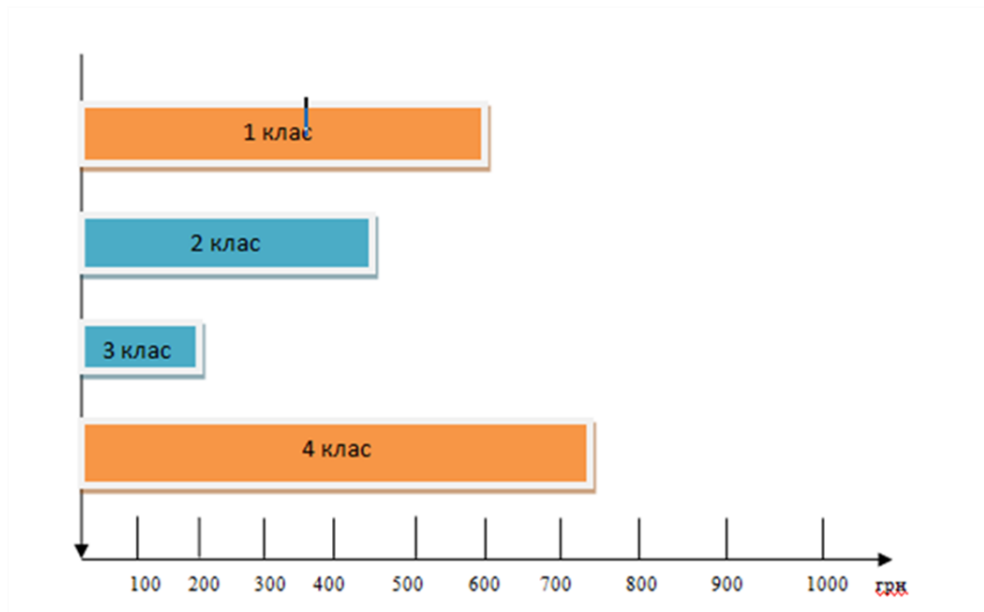
1 день	2 день	3 день
345 км	259 км	396 км

18. Задача

Учні організували шкільний ярмарок, спрямований на допомогу ЗСУ. Розглянь діаграму, де показано, скільки коштів отримав кожен клас.

Дай відповіді на запитання:

- Скільки всього коштів отримали учні 1 – 4 класів?
- На скільки більше гривень отримав 4 клас, ніж 1 клас?
- Скільки разом коштів отримали 2 і 3 класи?
- На скільки гривень менше отримали 1 і 3 класи, ніж 2 і 4 класи?
- Скільки потрібно ще отримати коштів 4 класу, щоб сума становила 1000 гривень?

19. Визначення часу. Дії з іменованими числами. Кіноафіша

- Визначте тривалість кожного сеансу.
- Які мультиплікаційні фільми мають однакову тривалість?
- Тривалість якого мультфільму довша, на скільки?

<u>Мультфільм</u>	<u>Початок сеансу</u>	<u>Завершення сеансу</u>
	12:00	13:30
	11:30	13:15
	11:30	13:00

20. Задача

Марійка збирається з подружками в парк. Старша сестра просить допомогти прибрати квартиру до приходу мами з роботи. У Марійки є лише 45 хвилин. Допоможи їй вибрати зі списку ті завдання, з якими дівчинка впорається за цей час, не спізнившись на зустріч з подружками. Обведи їх.

Помити посуд – 16 хв
Винести сміття – 3 хв
Навести лад у шафі – 19 хв
Пропилососити одну кімнату – 14 хв
Помити підлогу у коридорі – 13 хв
Витерти пил з підвіконь і полиць – 12 хв
Прибрати клітку папужки – 24 хв
Попрати свою білизну – 29 хв
Попрасувати постільну білизну – 29 хв
Помити дитяче взуття – 11 хв

21. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

6 ч. - 420 грн

4 ч. - ? грн

18 кг - 6 к.

15 кг - ? к.

5 пар - 55 грн

7 пар - ? грн

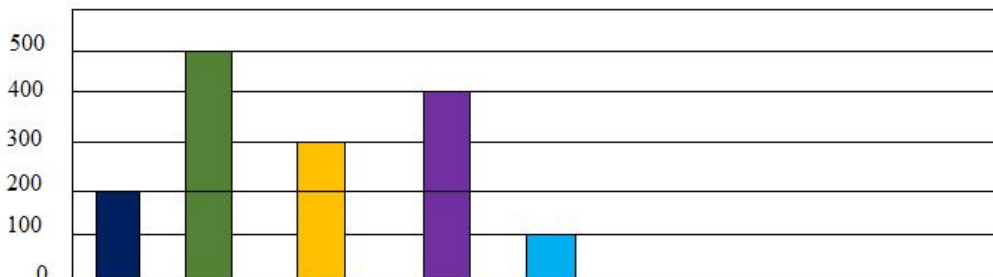
22. Розглянь таблицю. Заповни своїми даними.

 КИЇВ	 ЖИТОМИР	 РІВНЕ	 ЛЬВІВ
540 км			
140 км			
327 км			
Міста	Відстань		
Житомир і Рівне			
Житомир і Львів			
Рівне і Львів			

23. Під час акції у магазині було продано побутову техніку. Розгляньте результати продажу і дайте відповіді на запитання:

- Якої техніки було продано найбільше? Найменше?
- Скільки продано мобільних телефонів?
- На скільки більше продано мобільних, ніж ноутбуків?
- Чого менше продали телевізорів чи фотоапаратів? На скільки?
- На скількох пристроях можна отримувати повідомлення?
- Скількома пристроями можна зробити фото?
- Скільки пристроїв продано під час акції?

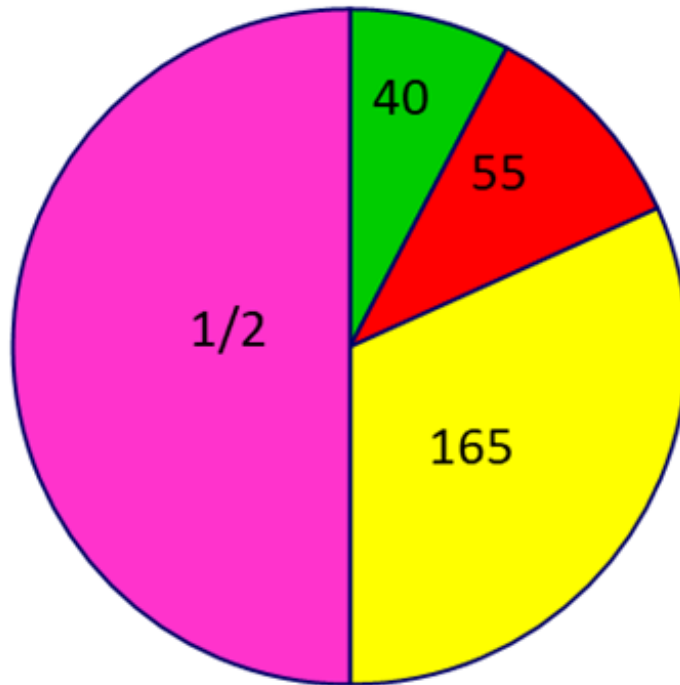

24. Учні початкових класів взяли участь в акції «Сади Перемоги» і висадили на клумби цибулини квітів. Учні 1 класу висадили гіацинти, 2 клас – крокуси, 3 клас – нарциси, а четвертокласники – тюльпани.

Розглянь діаграму і дай відповіді на питання:

- Яких квітів посадили школярі найменше? (Гіацинтів)
- Яких квітів найбільше? (Тюльпанів)
- Чи правда, що половину всіх квітів становлять крокуси і нарциси? (Ні)
- Яку частину всіх квітів становлять тюльпани? (1/2, половину)
- У скільки разів більше посадили нарцисів, ніж крокусів? ($165 : 55 = 3$ (рази))
- На скільки менше посадили цибулин гіацинтів, ніж крокусів і нарцисів разом? ($165 + 55 - 40 = 180$ (ц.))
- Скільки цибулин тюльпанів посадили четвертокласники? ($40 + 55 + 165 = 260$ (ц.) – половина (1/2) квітів. Отже, другу половину (1/2) становлять тюльпани – 260 цибулин)

- У скільки разів гіацинтів менше висадили, ніж інших квітів?
($55 + 165 + 260$) : $40 = 12$ (разів)
  - Скільки всього цибулин квітів висадили на клумби школярі?
($180 \cdot 2 = 360$ (ц.))
  - 10. По скільки цибулин має бути в кожного класу, щоб висадити однакову кількість? ($360 : 4 = 90$ (ц.))
-

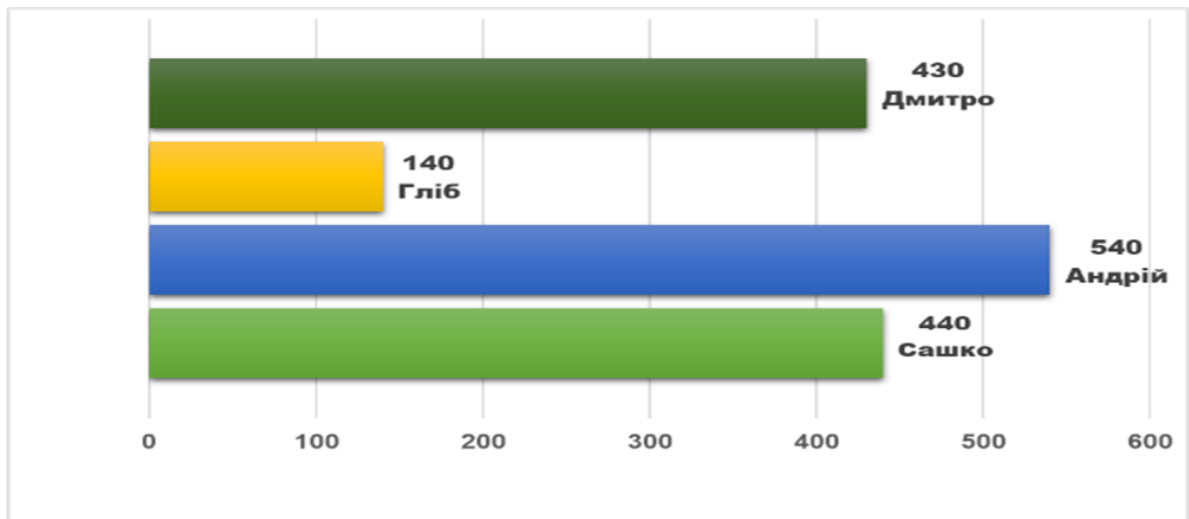

■ 1 клас   ■ 2 клас   ■ 3 клас   ■ 4 клас

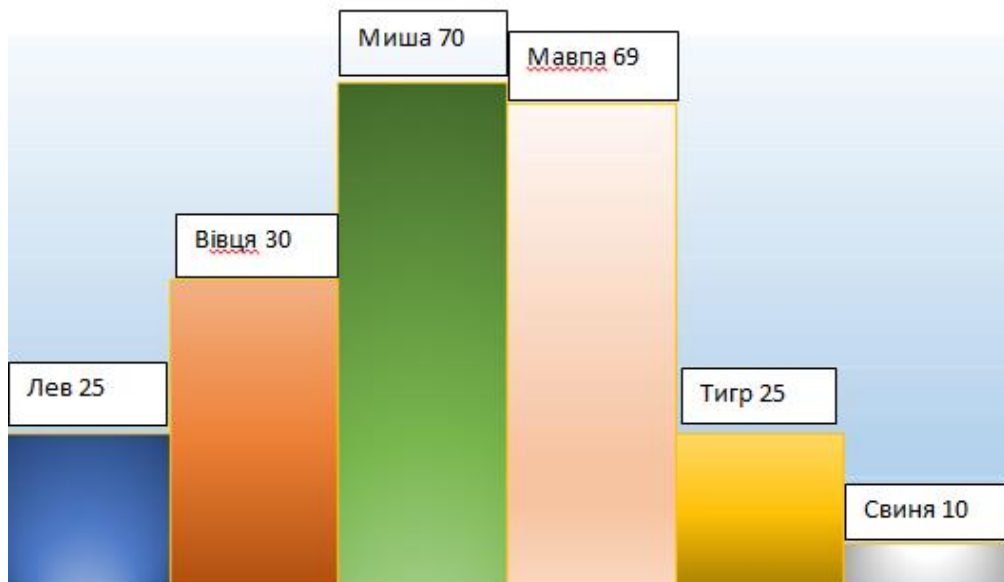
25. Друзі вирішили на весняних канікулах помилуватися морськими краєвидами в місті Одеса. Сашко виїхав з міста Києва, Дмитро з Черкас, Андрій з Полтави, Гліб з Миколаєва. За даними діаграми дізнайся :

- Хто з хлопців подолав найдовшу відстань до Одеси?
- Хто першим приїде до місця призначення?
- На скільки км був довшим шлях Андрія, ніж Гліба?
- Чи перевищує сума відстаней з Києва і Черкас найдовший шлях? Якщо так, то на скільки км?
- Скільки км подолає Гліб, проїхавши половину свого маршруту?

26. Поміркуй:

- Хто живе найдовше?
- Хто живе найменше?
- У скільки разів свиня менше живе за вівцю?
- У скільки разів миша живе довше, ніж свиня?
- Хто живе однакову кількість років?
- Назви тварин, число років яких ділиться на 5?
- Чи є тут круглі числа?

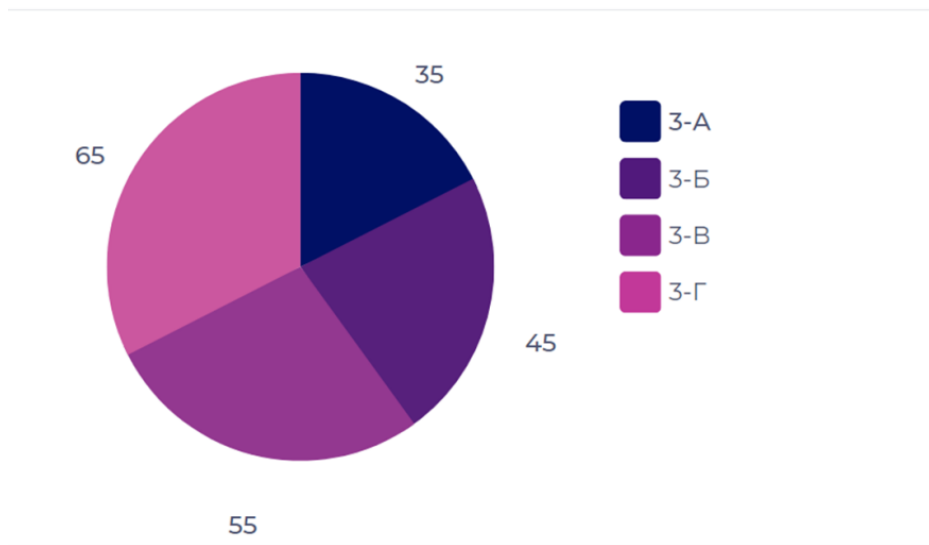

27. Відбувся конкурс з математики між третіми класами. Завдання полягало в тому, щоб діти розв'язали за 1 хвилину якнайбільше прикладів.

За даними діаграми дізнайся:

- Скільки прикладів розв'язали діти 3-А класу?
- Скільки прикладів розв'язали діти 3-Б класу?
- Скільки прикладів розв'язали діти 3-В класу?
- Скільки прикладів розв'язали діти 3-Г класу?

- Скільки розв'язали учні 3-А та 3-Б прикладів разом?
- Скільки розв'язали учні 3-В та 3-Г прикладів разом?
- Який клас найбільше розв'язав прикладів?
- Скільки прикладів всього розв'язали учнів всіх класів за 1 хвилину?
- На скільки більше прикладів розв'язали учні 3-Г класу, ніж 3-А?

28. Розглянь діаграму. Поміркуй.

Перші чотири планети від Сонця – це Меркурій, Венера, Земля, Марс.

Це планети земної групи.

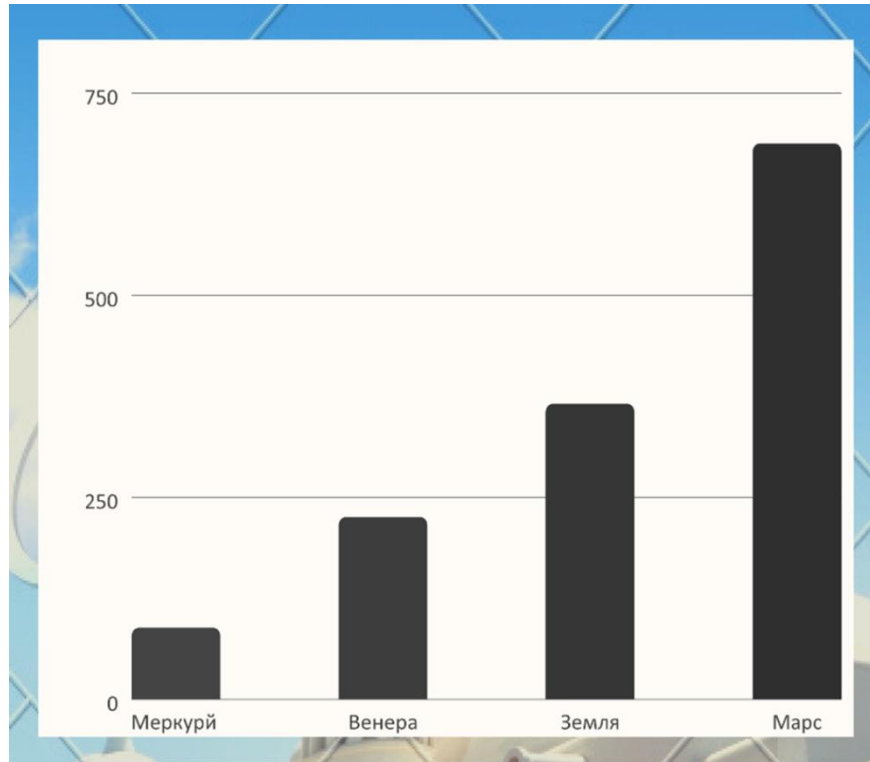
Меркурій - 88 днів

Венера – 225 днів

Земля – 365 днів

Марс – 687 днів

- На скільки більше днів у році Марса, ніж у році Землі? (запиши, виконай дію)
- На скільки менше днів у Венери, ніж у Марса?
- На скільки більше днів у Венери, ніж в Меркурія?
- На скільки менше днів у Меркурія, ніж у Землі?

29. Завдання 1. Ми готуємось до свята і роботи в нас багато.

Щоб привітати однокласників з Днем Святого Валентина, Коля виготовив на 2 валентинки більше, ніж Богдан, але на 3 менше, ніж Неля. Даша – стільки ж, скільки й Богдан. Порахуйте, скільки валентинок виготовила Неля, Даша. А Коля?

Заповніть таблицю. = одна валентинка.

Богдан	Неля	Коля	Даша
			
			
			
			
			
			

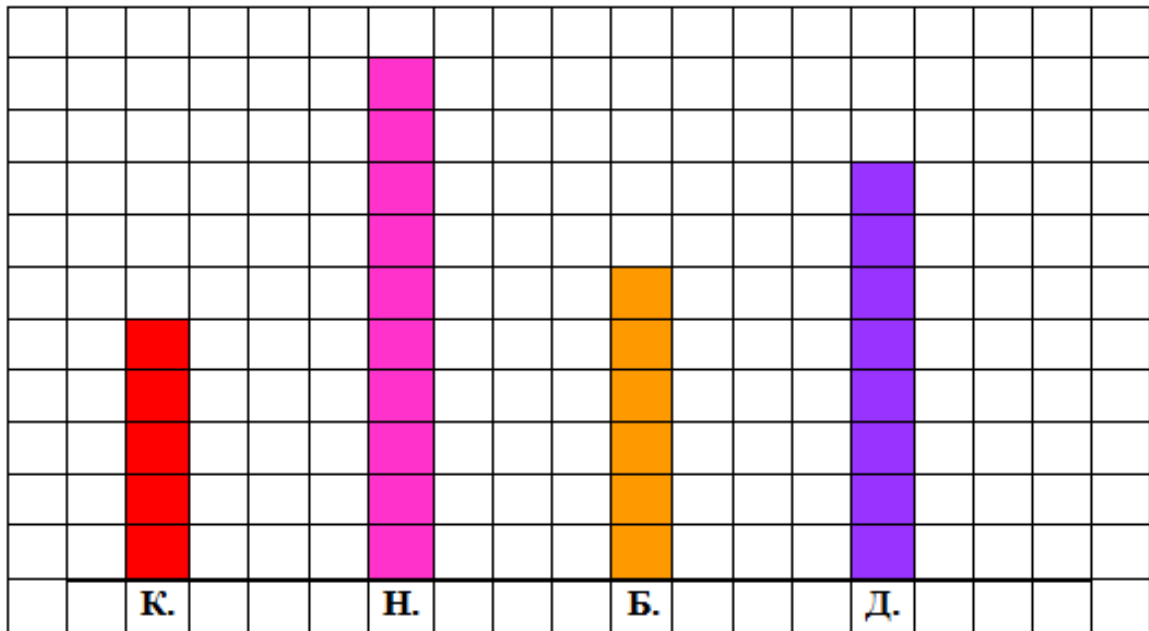
Завдання 2.

Ось і свято вже настало. Всіх ми щиро привітали. Коля отримав 5 валентинок, Неля – 10 валентинок, Богдан – 6, Даша – 8. Спробуємо зобразити ці дані у діаграмі. Для цього відступіть 11 клітинок вниз і за допомогою лінійки

накресліть пряму лінію, це буде основа нашої діаграми, на якій стоятимуть стовпчики.

Одна клітинка = одна валентинка.

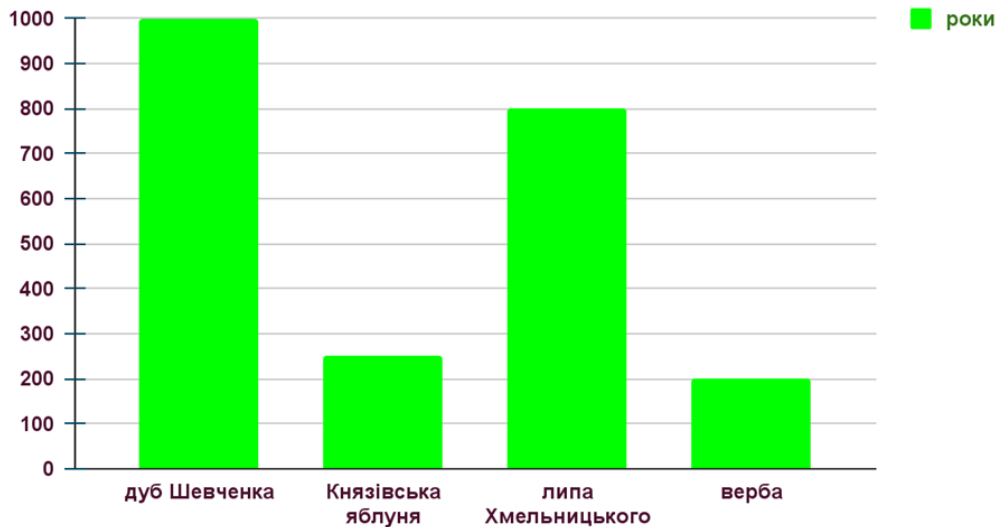
- Хто отримав найбільше валентинок?
- Хто отримав найменше валентинок?
- Хто отримав менше валентинок ніж Даша?
- Хто отримав більше валентинок ніж Богдан?
- Хто з хлопчиків отримав більше валентинок?
- Хто з дівчаток отримав менше валентинок?
- Скільки валентинок отримали Богдан і Коля разом?
- Скільки валентинок отримали Неля і Даша разом?

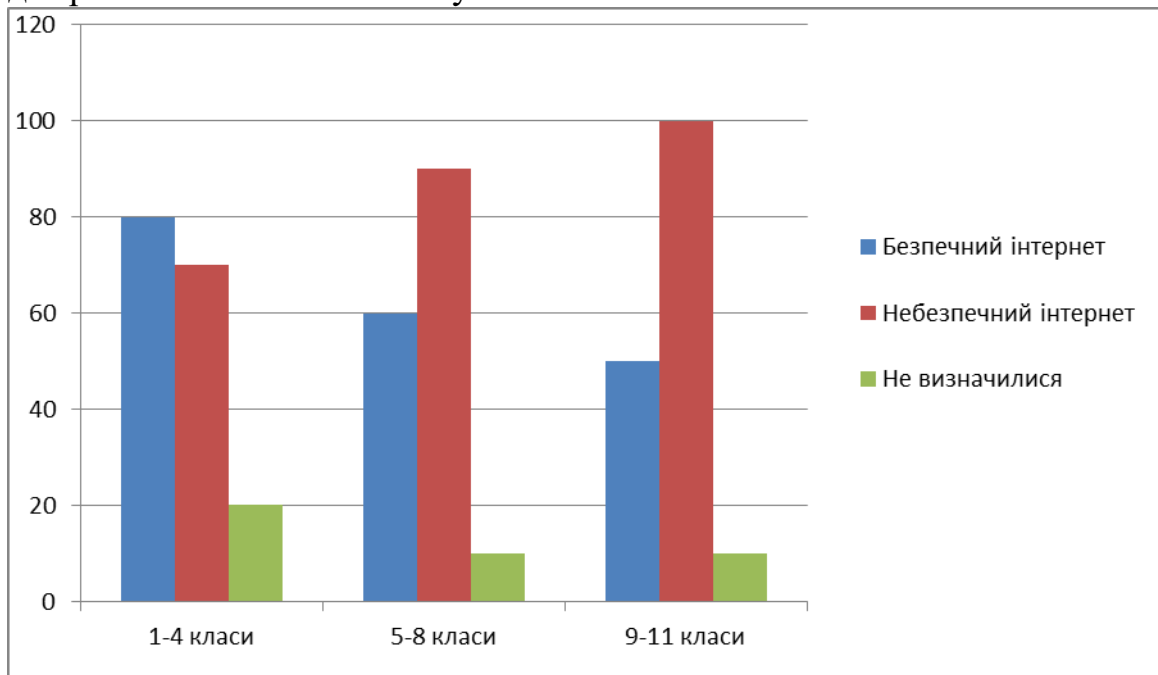
30. Розглянь діаграму «Найстаріші дерева України» і дайте відповіді на питання:

- Яке дерево найстаріше за віком? Яке наймолодше?
- Яке дерево досягло тисячоліття?
- Скільки років потрібно ще рости липі Хмельницького, щоб досягнути тисячолітнього віку?
- На скільки років дуб Шевченка старіший за вербу?
- На скільки років Князівська яблуня молодша за липу?
- У скільки разів дуб Шевченка старіший за вербу?
- У скільки разів верба молодша за липу Хмельницького?
- На скільки більше років росте липа Хмельницького, ніж Князівська яблуня і верба разом?
- Скільки століть росте липа Хмельницького і верба?

Найстаріші дерева України

31. Розгляньте діаграму, що відображає результати опитування учнів про безпечний Інтернет. Складіть і розв'яжіть усно задачі, використавши числові дані діаграми. Визначте загальну кількість опитаних.

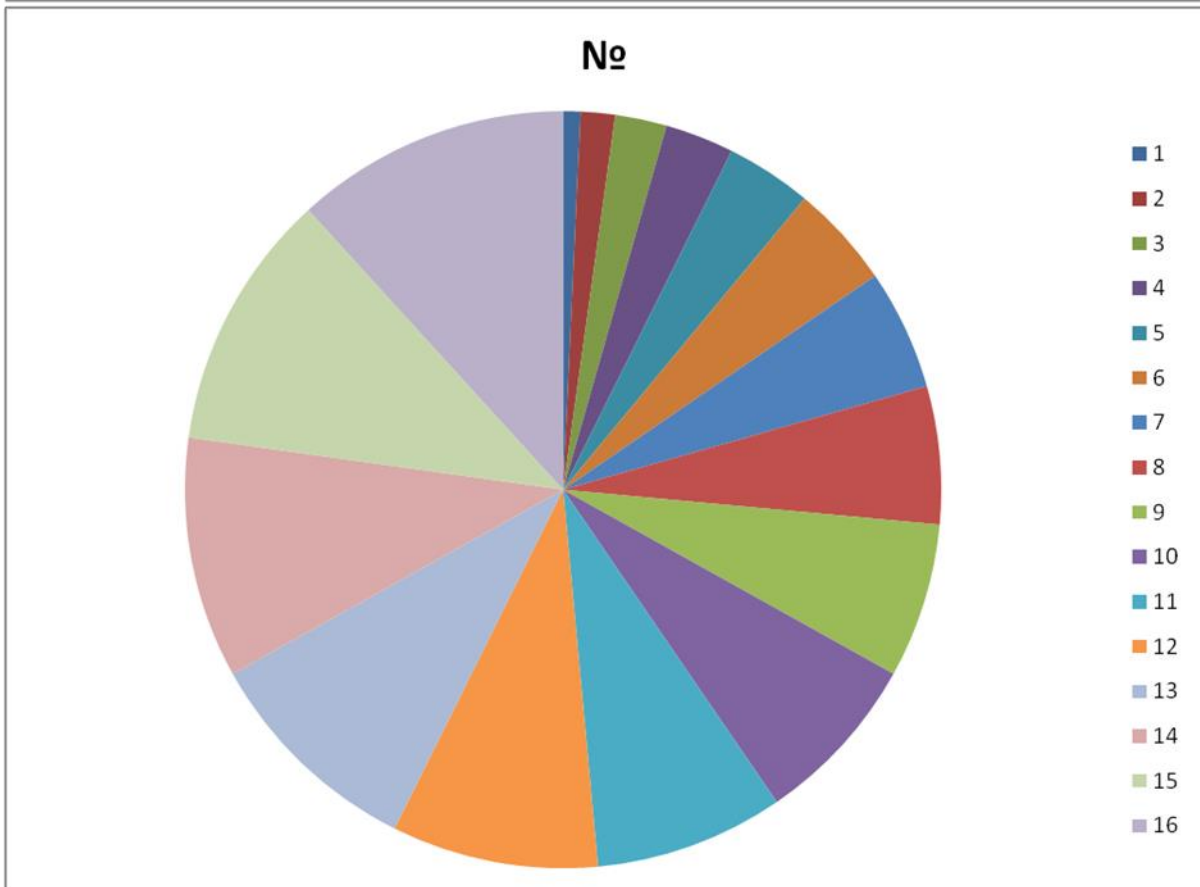

4 клас

1. Розгляньте діаграми.

- Як вони називаються?
- Скільки країн зображено на діаграмі?
- Назвіть країну, стовпчик якої найвищий? Найнижчий?
- Назвіть країну під номером три, шість, дев'ять.
- Перерахуйте країни справа - наліво.
- Під яким номером знаходиться Фінляндія? і т.д.

- Яким кольором позначена найменша країна? Найбільша?
- Які кольори теплі/ холодні, назвіть відповідні країни?
- Яких кольорів веселки не вистачає на діаграмі?
- Який колір ваш улюблений? Чому? Назвіть відповідний номер та країну.
- Які кольори використовуються в прапорах європейських країн?
- Які з цих країн входять до НАТО?

- Які країни ви впізнали?
- Назви, яких країн вам незнайомі?
- Яка країна має найбільшу площу? Найменшу?
- В яких одиницях довжини вимірюють площу?
- Скільки країн межує з Україною? Назвіть їх.
- З якими країнами Україна має морські кордони?
- Які країни відносяться до Європейського Союзу?

2. Розглянь діаграму. Поміркуй.

1. У тебе 940грн.

- Яке спортивне обладнання ти можеш купити?
- Чи залишаться в тебе гроші? Скільки?

2. Коля хоче придбати футбольний м'яч і кеглі.

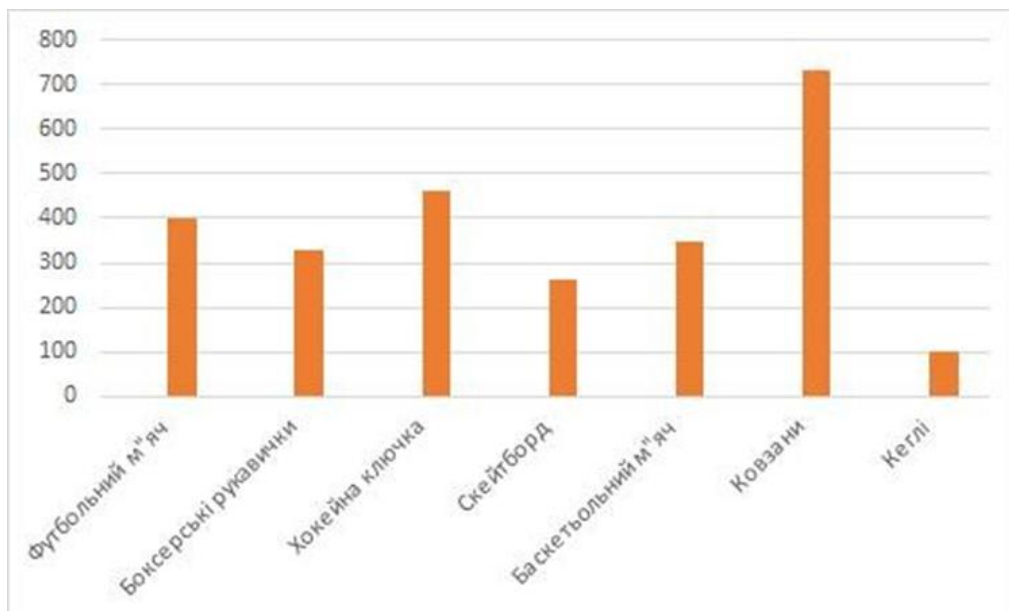
- Скільки йому потрібно грошей?

3. Дідусь отримав індексацію до пенсії 1000грн. Він хоче купити для онука Максима скейтборд і баскетбольний м'яч.

- Чи вистачить дідусеві грошей на цю покупку?

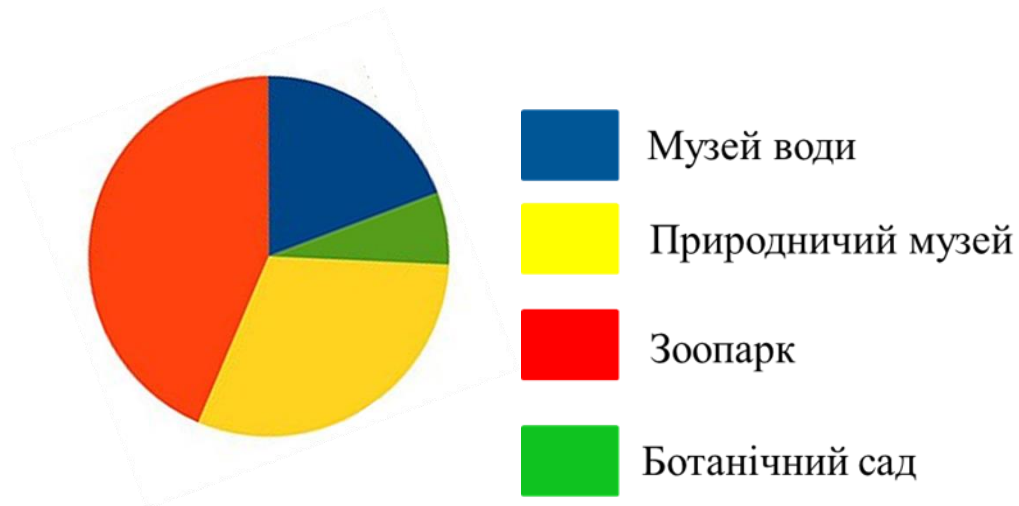
4. Мама на день народження сина придбала боксерські рукавички і кеглі.

- Скільки коштує ця покупка?

3. Було проведено опитування здобувачів освіти 4 класу «Що ви хочете відвідати в місті Києві?». На діаграмі зображено вибір учнів. Дай відповіді на запитання:

- Де найбільше дітей хоче побувати:
- Чи правда, що найбільше дітей бажає відвідати музей води?
- Чи правда, що четверта частина дітей бажає відвідати музей води та ботанічний сад?
- Чи правда, що найменше дітей хоче відвідати ботанічний сад?
- Чи правда, що половина всіх дітей бажає відвідати зоопарк?

4. Поміркуй. В тебе є загальна сума 1000 грн. Потрібно порахувати загальну вартість покупки та решту, яка в тебе залишиться. Внеси дані в таблицю.

- Ти придбав цукерки і сік. Порахуй загальну вартість покупки і решту.
- Ти придбав іграшку робот – трансформер. Порахуй, що ти ще можеш купити на залишок коштів. Порахуй загальну вартість покупки і решту.
- Ти придбав машинку, тістечко, сік. Порахуй загальну вартість покупки і решту.
- Ти придбав цукерки, сік, тістечко. Порахуй загальну вартість покупки і решту.
- Ти придбав тістечко та цукерки. Порахуй загальну вартість покупки і решту.
- Чи можеш ти на дану суму придбати іграшку робот-трансформер та машинку?

50 грн

700 грн

35 грн

65 грн

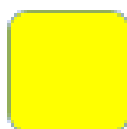
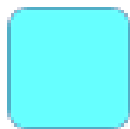
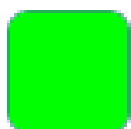

550 грн

Покупка	Загальна вартість покупки	Решта
Цукерки + сік		
Робот-трансформер+?		
Машинка+тістечко+сік		
Цукерки+сік+тістечко		
Тістечко+цукерки		

5. В лісі росло 480 дерев: дуби, клени, осики, ялини. Розгляньте діаграму і дайте відповіді на запитання:

- Скільки в лісі росло дубів?
- Кленів?
- Осик?
- Ялин?
- На скільки більше в лісі дубів, ніж ялин?

дуби

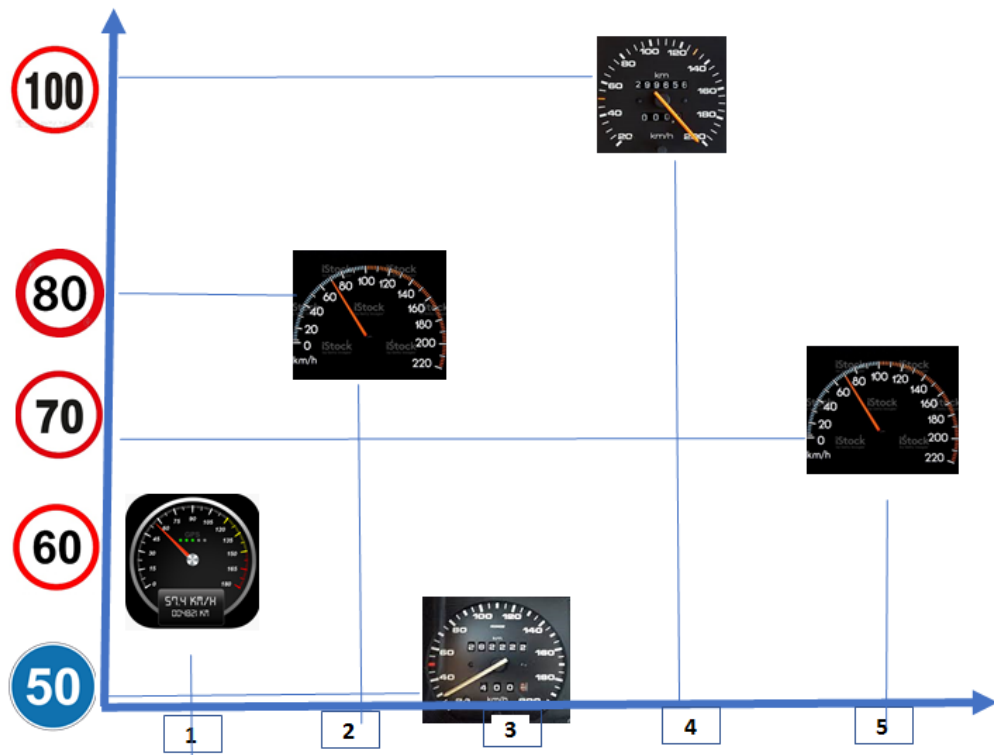
клени

осики

ялини

6. Гра «Юні водії»

- Які автомобілі (№), на вашу думку, порушили правила дорожнього руху?
- Чому ви так думаєте?
- На скільки км\год один з автомобілів перевищив потрібну швидкість?
- Що має зробити автомобіль №3, щоб змінити ситуацію?
- Визначте найбільшу і найменшу швидкості автомобілів.
- Знайдіть різницю між цими швидкостями.

7. Дослідження і розв'язування задач на обчислення площі

Розглянь таблицю та дай відповіді на такі запитання:

- Яка область має найбільшу і найменшу площу?
- Знайди суму площ всіх областей.
- На скільки більша площа Вінницької області від площі Черкаської?
- Порівняй суму площ Закарпатської і Тернопільської областей з площею Донецької області.
- На скільки менша площа Закарпатської області від Тернопільської?

Область	Площа
Вінницька	26513 км ²
Донецька	26517 км ²
Закарпатська	12777 км ²
Тернопільська	13823 км ²
Черкаська	20900 км ²

8. Розв'язування задач різними способами на знаходження четвертого пропорційного

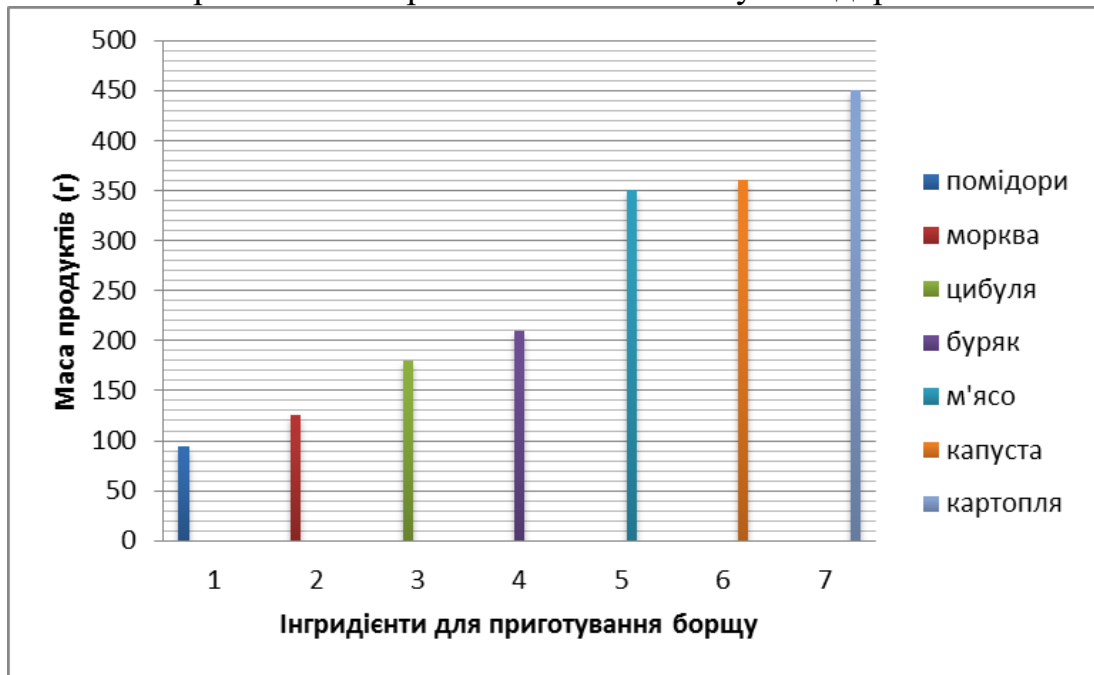
Іноземець вирішив приготувати українську національну страву – борщ.

Відповідно до кількості, зазначеної в рецепті, він підготував усі продукти.

Чоловікові стало цікаво, яка ж маса цих інгредієнтів. Він зважив продукти на кухонних вагах, отримані дані вніс до діаграми.

- Знайдіть загальну масу всіх інгредієнтів для борщу.
- Знайдіть на скільки маса м'яса менша за масу всіх овочів.

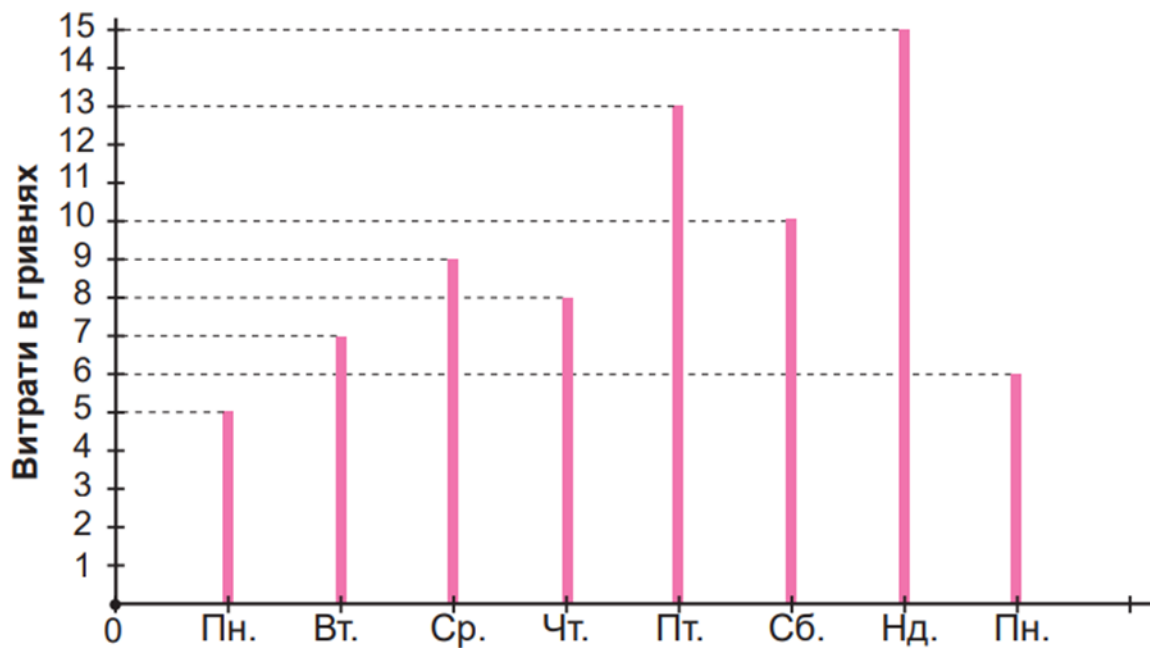
- Знайдіть загальну масу всіх овочів.
- Порівняйте масу капусти з масою моркви.
- На скільки грамів маса картоплі більша за масу помідорів?

9. Дослідження і розв'язування задач. Стовпчикові діаграми.

Денис записав свої кишенькові витрати. За даними лінійної діаграми дай відповіді на запитання:

- Протягом скількох днів Денис вів записи?
- Якого дня його витрати були найбільшими? Найменшими?
- Скільки гривень він витратив за перші чотири дні тижня?
- Яку суму грошей Денис витратив протягом 8 днів?
- Протягом яких днів витрати хлопчика зростали?
- На скільки менше гривень витратив Денис у вівторок, ніж у суботу?
- На скільки більше витратив хлопчик грошей за 8 днів тижня, ніж за перші чотири дні?

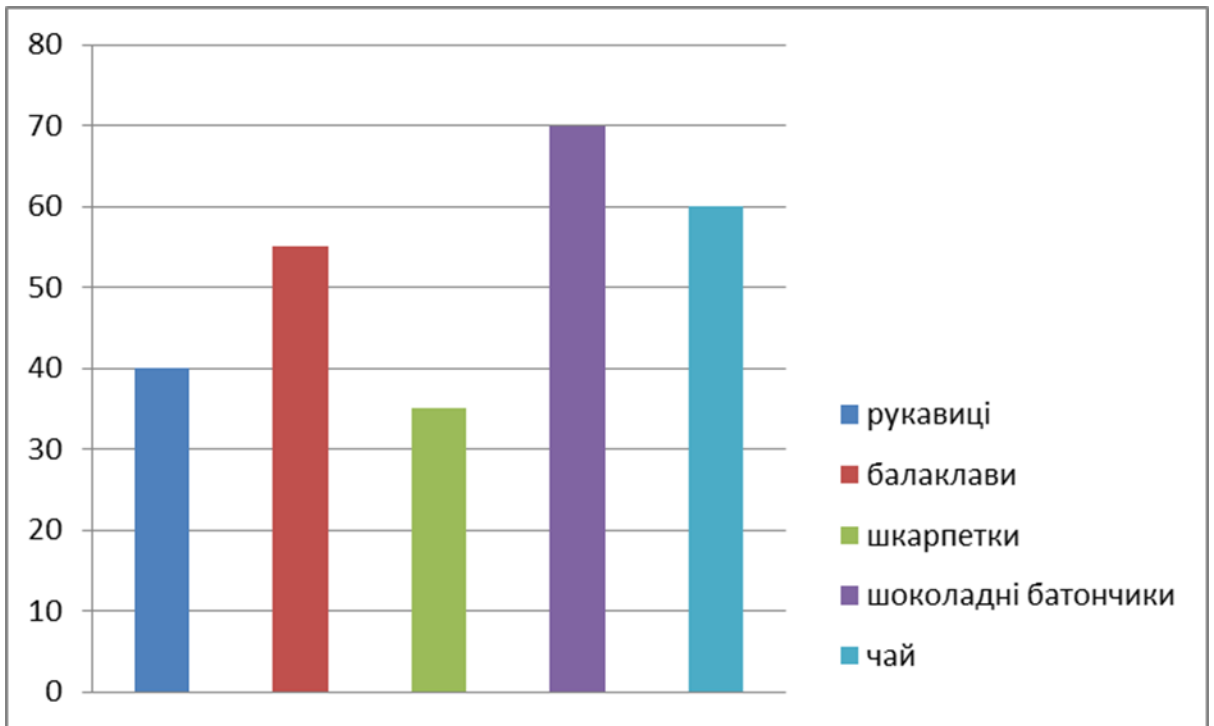

10. Зміна добутку при зміні множників. Столпчикові діаграми.

Задача

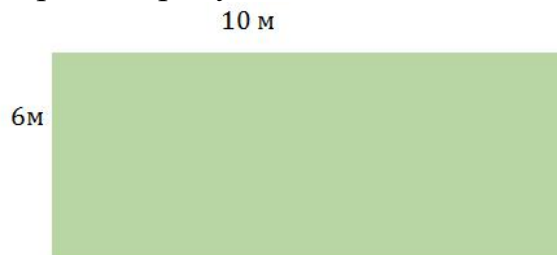
Учні 4 класу разом з батьками зібрали донат на ЗСУ. Розглянь діаграму і дай відповіді на запитання:

- Скільки купили рукавиць?
- Скільки балаклав?
- Скільки шкарпеток?
- Скільки купили шоколадних батончиків?
- Скільки купили пачок чаю?
- Чого купили більше: шкарпеток чи балаклав? На скільки більше?
- Чого купили більше: балаклав чи рукавиць? На скільки більше?
- Скільки закупили продуктів харчування?
- Скільки всього закупили предметів одягу?
- Скільки всього предметів відправлять захисникам?

11. «Знаходження дробу від числа». «Засади город»

- Скільки потрібно ще городу, щоб його площа становила 1а?
- Спробуй виконати це завдання з площею городу в 1а.
- З якою площею городу завдання можна виконати? Запропонуй свій варіант довжини та ширини городу.

			
$\frac{1}{2}$ всієї площі	$\frac{2}{3}$ решти	?	?
порівну			

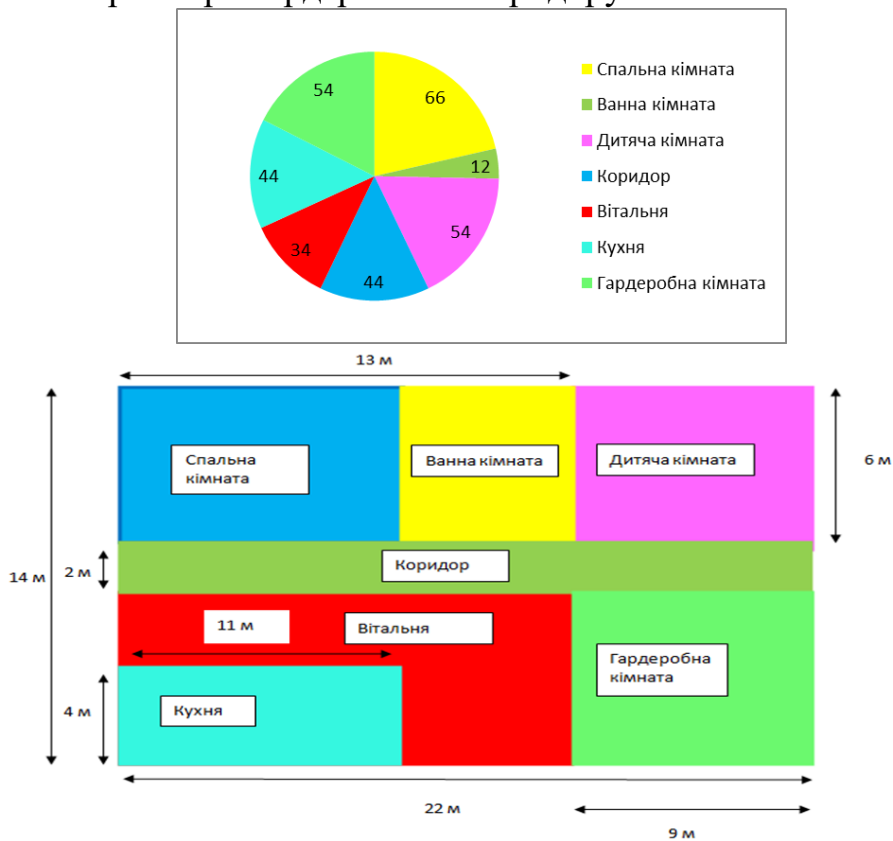
12. Задачі на обчислення площі (продовження)

Обчисли площі кімнат. Побудуй діаграму.

Дайте відповіді на питання і виконайте обчислення:

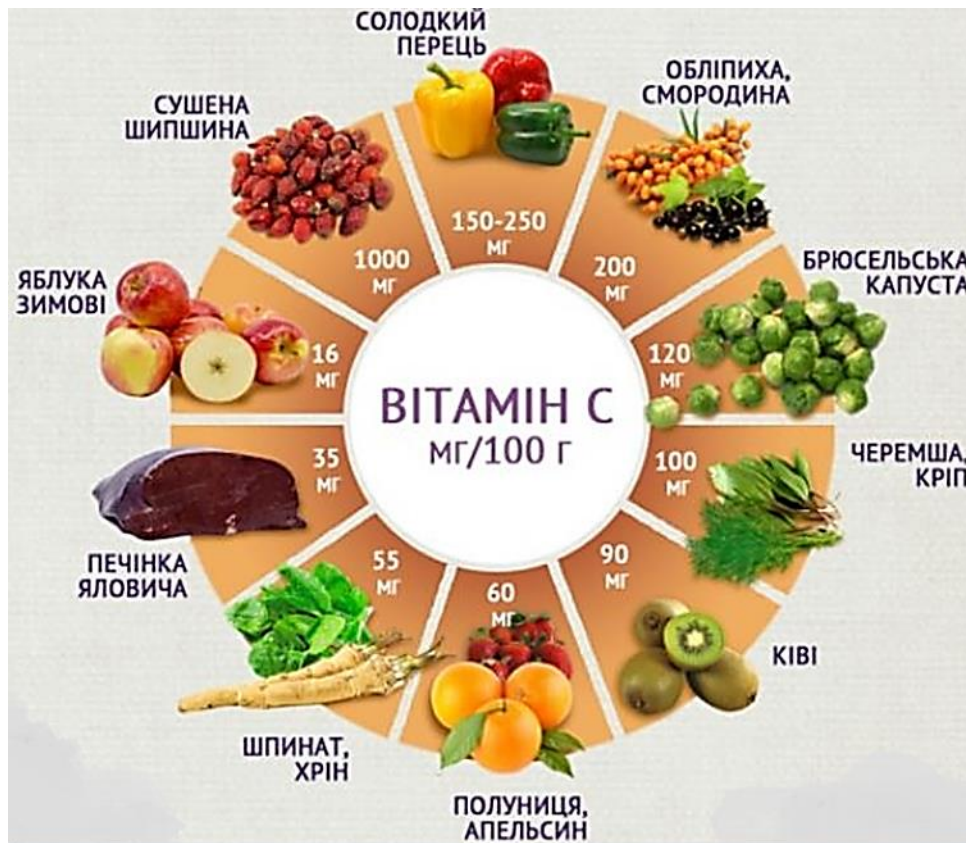
- Обчисли периметр вітальні.

- На скільки м² площа ванної кімнати менша за площу кухні?
- Знайди площу всієї квартири.
- Скільки потрібно м² кахлі для покриття підлоги у кухні?
- Скільки метрів плінтусу потрібно купити для дитячої кімнати?
- Обчисли периметри гардеробної і коридору.

13. Ділення круглих багатоцифрових чисел на розрядні числа. Діаграми. Повторення вивченого матеріалу. Вітамін С досить поширений у продуктах рослинного походження. Але найбільше його містять:

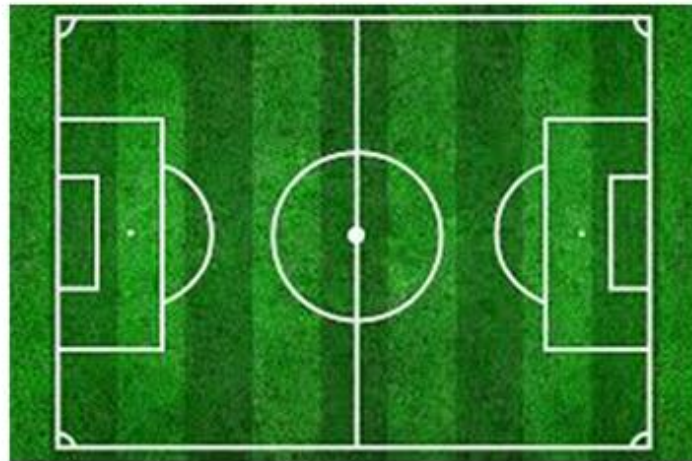
Дайте відповідь на запитання за схемою:

- Які з поданих фруктів містять найбільшу кількість вітаміну С? Найменшу?
- Які з поданих овочів містять найменшу кількість вітаміну С? Найбільшу?
- У скільки разів більше міститься вітаміну С у сушених плодах шипшини, ніж у полуницях?
- Які фрукти, подані на схемі, мають лікувальні властивості?
- Скільки міліграм вітаміну С міститиме салат із поданих овочів, якщо кожного інгредієнту візьмуть по 100 гр?
- Де більше вітаміну С: у фруктах чи овочах? На скільки міліграм більше?
- Мінімальна добова норма вітаміну С 75-90 мг. Скільки і чого треба з'їсти за добу, щоб набрати добову норму вітаміну С?
- Бабуся купила 400 г чорної смородини і 500 г полуниці. Яка кількість вітаміну С міститься у цих ягодах?
- У сушених плодах шипшини на 730 мг вітаміну С більше, ніж у свіжих плодах. Яка кількість вітаміну С у свіжих плодах шипшини?
- У скільки разів більше вітаміну С у сушених плодах шипшини, ніж у брюсельській капусті?
- Скільки треба з'їсти апельсинів, щоб отримати 120 мг вітаміну С?
- Який продукт на малюнку зайвий? Чому?
- У цибулі міститься десята частина тієї кількості вітаміну С, що у кропі. Скільки міліграм вітаміну С у цибулі?
- У скільки разів більше вітаміну С у солодкому перці, ніж у цибулі?
- Скільки міліграм вітаміну С можна отримати, приготувавши фруктовий салат?

- Яку частину становить вітамін С у черемші по відношенню до чорної смородини?
- Скільки треба з'їсти зимових яблук, щоб отримати не менше вітаміну С, ніж у ківі?
- Яку кількість вітаміну С можна отримати, якщо зробити салат із тих овочів, які зображені на малюнку?
- Набір яких фруктів може урівноважитися за кількістю вітаміну С до брюсельської капусти?
- Які продукти можна вибрати, щоб урівноважитися за кількістю вітаміну С з ківі?
- Скільки треба взяти обліпихи або смородини, щоб урівноважитися з сушеними плодами шипшини?

14. Площа і периметр

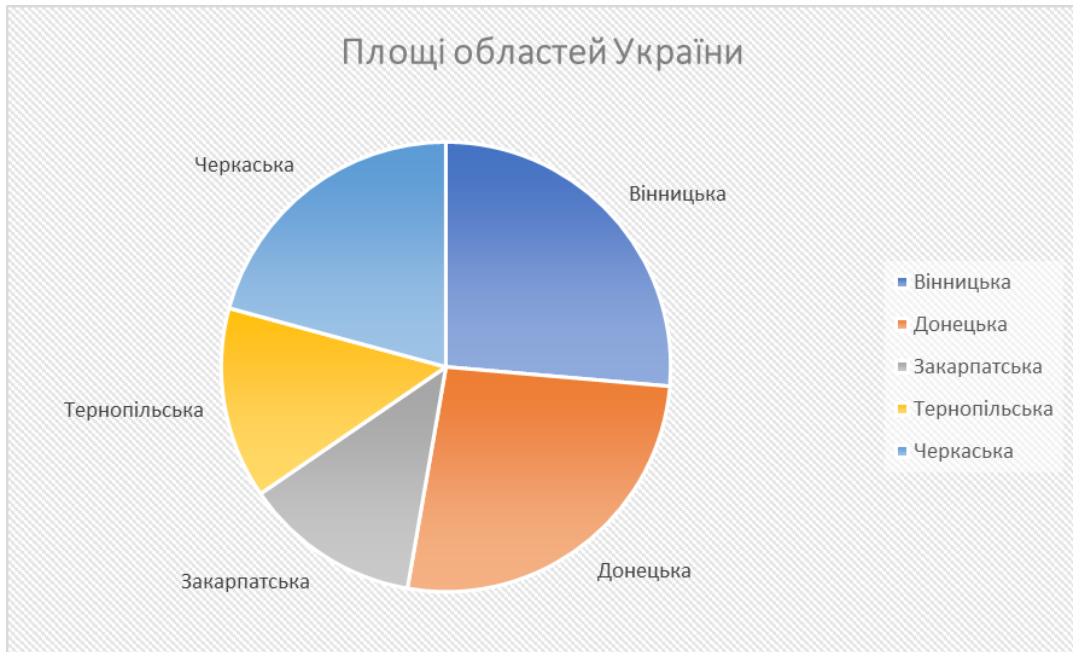
- Яка ширина футбольного поля?
- Який периметр футбольного поля?
- Яка площа футбольного поля ?
- На скільки площа футбольного поля більша, ніж периметр?

Довжина	Ширина	Знайти
105 м	? На 37 м менша	Периметр - P
105 м	?	Площа - S

15. Розглянь діаграму. Визнач :

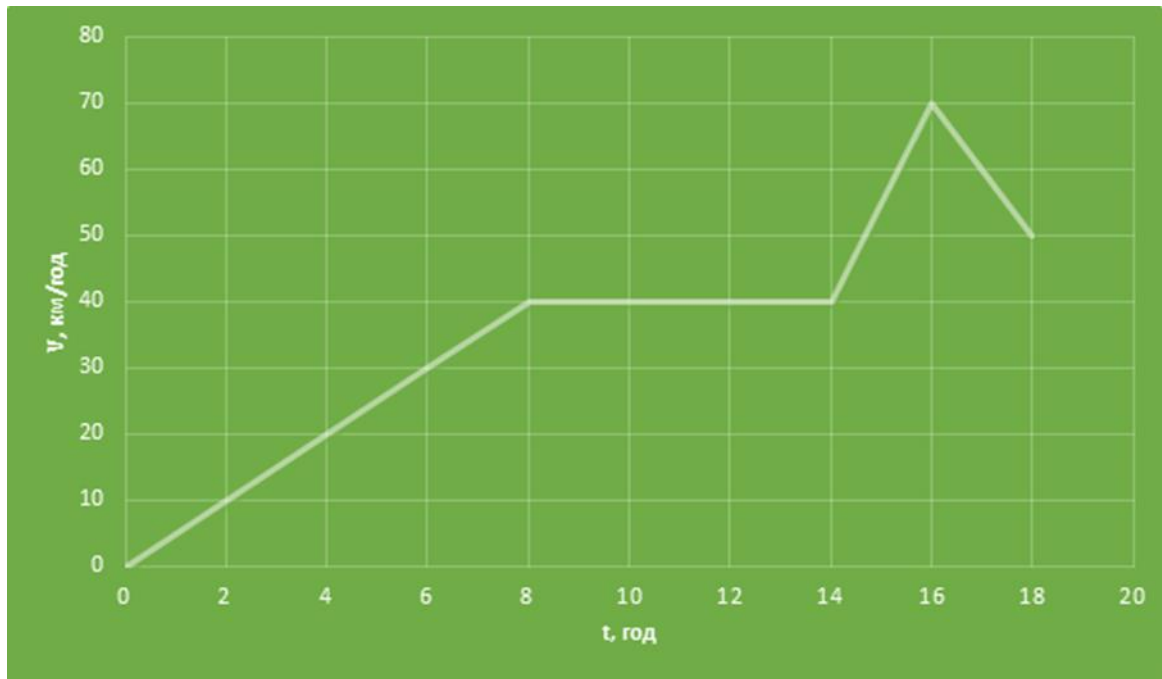
- Яка з перелічених областей України має найбільшу площу, а яка – найменшу?
- На скільки площа Черкаської області менше, ніж Вінницька область?
- Яку площу займають визначені області України?
- Знайти загальну площу Закарпатської і Тернопільської областей.

16. Швидкість тіла у прямолінійному рівномірному русі

Проаналізуй дані графіка. Запиши відповіді на завдання :

- О 8 год швидкість автобуса становила _____ км/год.
- Найбільшою швидкість автобуса була о _____ год і становила _____ км/год.
- О _____ год швидкість автобуса становила 50 км/год.
- Протягом якого часу швидкість автобуса була незмінною?
- Яку відстань проїхав автобус зі швидкістю 40 км/год?

17. Дії з багатоцифровими числами. Письмове додавання і віднімання з 1 серпня по 31 жовтня 2022 року Національний банк України разом із партнерами запрошував долучитися до благодійної акції "Смілива гривня", щоб зібрати кошти на допомогу ЗСУ.

13 учнів 4 класу взяли участь у акції «Смілива гривня». Діти місяць збирали монети.

Розгляньте таблицю, де вказано, яку суму коштів здали діти.

Ім'я дітей	Сума коштів	Сума коштів в копійках
Мілана	420 грн 30 к	
Ростислав	243 грн	
Валерія	79 грн 30 к	
Данило	65 грн	
Софія	94 грн	
Андрій	268 грн 50 к	
Вероніка	117 грн 80 к	
Анна	70 грн	
Владислав	210 грн 50 к	
Артем	92 грн	
Олександра	84 грн 80 к	
Діана	297 грн	
Іван	52 грн 70 к	
Всього		

Дайте відповіді на запитання:

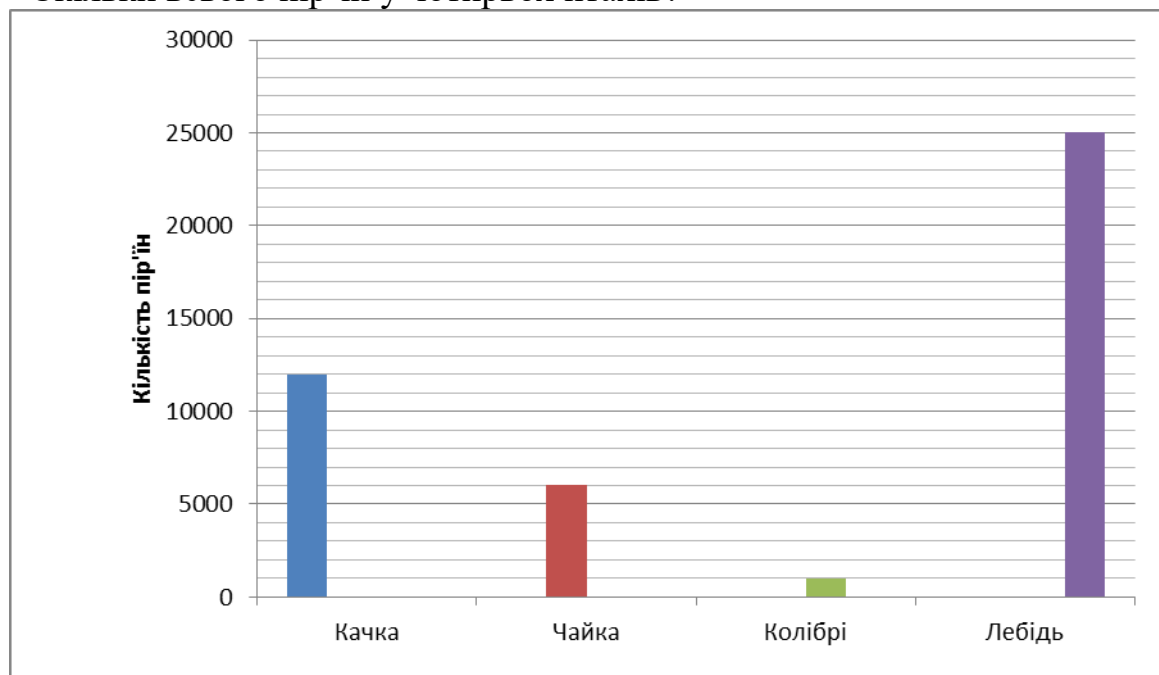
- Обчисліть, скільки всього коштів зібрали діти.
- Запишіть у таблицю, скільки монет зібрала кожна дитина.
- Скільки монет зібрали всі діти?
- Скільки коштів зібрали хлопці?
- Скільки грошей зібрали дівчата?
- Хто зібрав більше: дівчата чи хлопці, на скільки?

- Хто зібрав з дітей найбільше?
- Хто зібрав найменше?
- Порівняйте найбільше число з найменшим. Знайдіть різницю.
- Назвіть круглі числа.
- Назвіть парні числа.
- Назвіть непарні числа
- Накресліть стовпчикову діаграму.
- Розташуйте числа в порядку зростання.
- Обчисліть суму коштів, яку зібрали Мілана, Андрій та Вероніка.
- Обчисліть суму коштів, яку зібрали Владислав, Олександра та Іван.
- Обчисліть суму коштів, яку зібрали діти в яких ім'я починається на букву А, на букву В.
- Яку суму грошей зібрали діти, у яких ім'я складається з п'яти букв?
- Яку суму грошей зібрали діти, у яких ім'я складається з шести і більше букв? Порівняйте числа сусідів Вероніки, яка між ними різниця?
- Придумайте свої завдання за даними таблиці.
- Виберіть числа в записі яких є цифра 2, додайте їх.

18. Усне додавання і віднімання круглих багатоцифрових чисел

Дізнайся, скільки пір'їн має кожен із птахів. Поміркуй:

- Визнач, хто із птахів має найбільше пір'їн? Найменше? На скільки?
- На скільки більше пір'їн у лебедя, ніж у чайки?
- У скільки разів більше пір'їн у качки, ніж у чайки?
- Скільки всього пір'їн у чотирьох птахів?

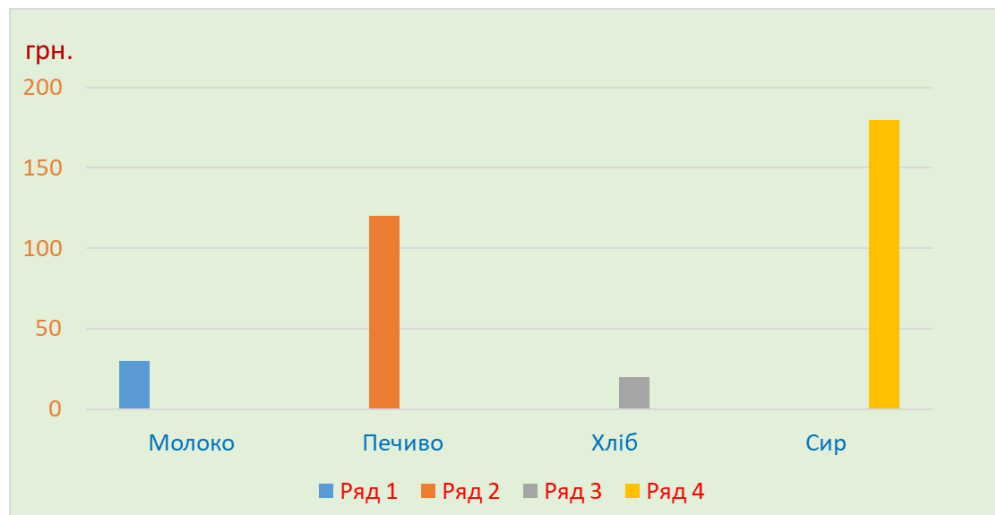

19. «Арифметичні дії з числами»

Задача. Розглянь діаграму, де вказано ціну продуктів, які купив Сергійко. Дай відповіді на запитання:

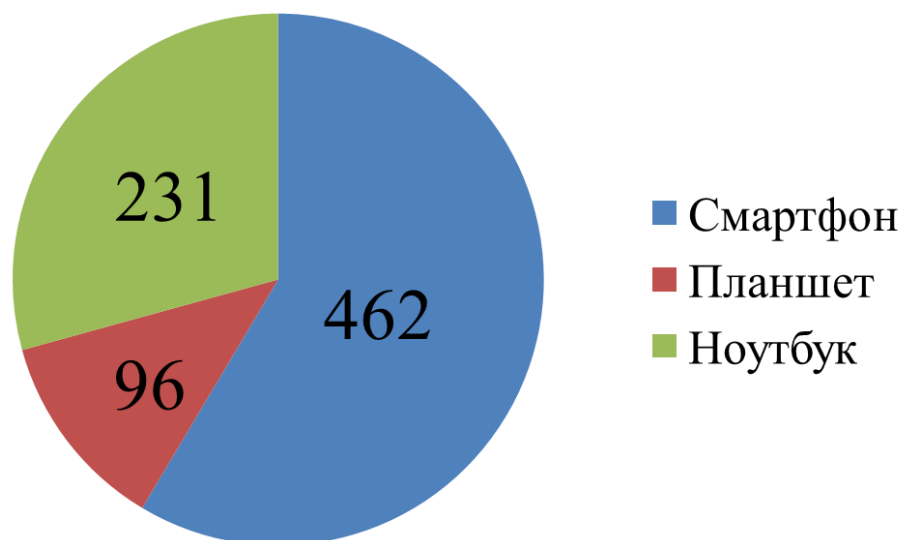
- Яка вартість усіх продуктів?
- У скільки разів сир дорожчий, ніж молоко?
- Яка вартість молочних продуктів?
- Яка вартість хлібобулочних виробів?
- Що дорожче? Молочні продукти чи хлібобулочні вироби? На скільки гривень?

20. Запис числа сумою розрядних доданків. Різні способи додавання трицифрових чисел. Складання і розв'язування задач, що містять збільшення (зменшення) на кілька одиниць.

У ліцеї навчається 789 учнів. Під час навчального процесу їм дозволено користуватися гаджетами. Проаналізуйте діаграму та з'ясуйте:

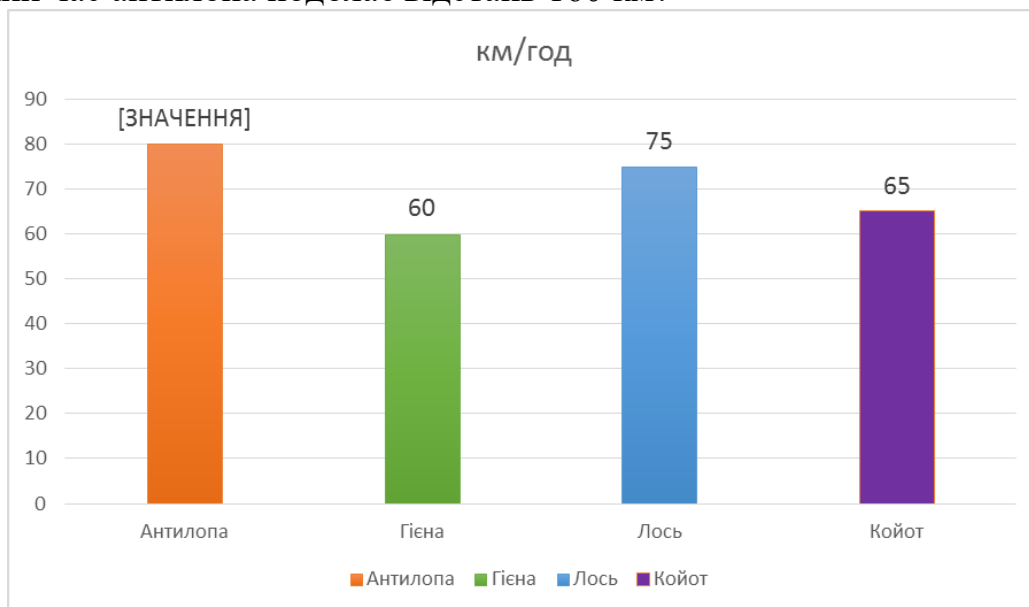
- Яких пристроїв найбільше, а яких – найменше?
- На скільки більше смартфонів, ніж планшетів?
- У скільки разів ноутбуків менше, ніж смартфонів?

21. Прості задачі на встановлення залежності між швидкістю, часом і шляхом за рівномірного прямолінійного руху

Поміркуй:

- Яка з поданих тварин найшвидша?
- Хто подолає найбільшу відстань за той самий час?
- На скільки швидкість антилопи більша за швидкість гієни?
- На скільки швидкість койота менша за швидкість лося?
- Знайдіть відстань, яку подолає гієна за 3 год.
- За який час антилопа подолає відстань 160 км?

22. Письмове множення і ділення на двоцифрове число

Оленка вишила бісером сорочку та використала 15 упаковок червоного бісеру, зеленого у 2 рази більше, а жовтого - решту упаковок.

Проаналізуйте дані кругової діаграми, дайте відповідь на запитання:

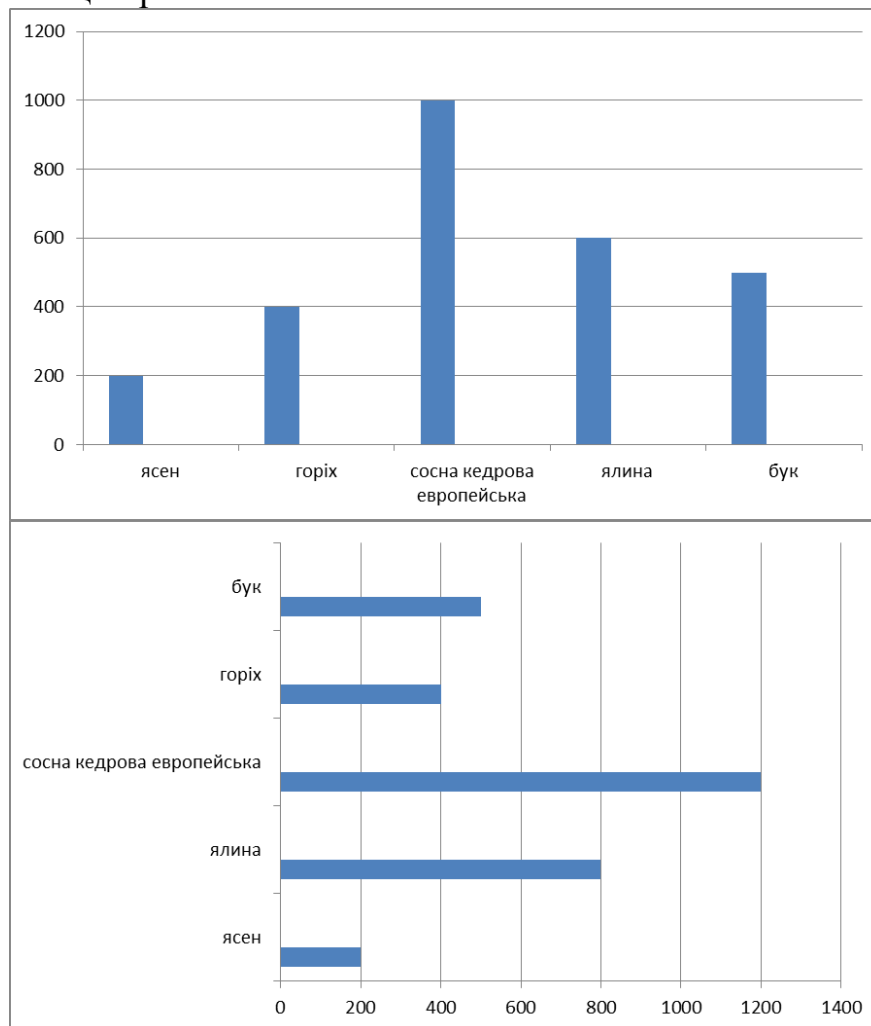
- Скільки упаковок зеленого кольору використала Оленка?
- Скільки було упаковок жовтого кольору?

- Скільки всього упаковок використала Оленка?
- Яких упаковок Оленка використала більше?
- Яких упаковок було найменше?
- На скільки більше було упаковок жовтого кольору, ніж червоного?
- На скільки менше упаковок зеленого кольору, ніж жовтого?
- На скільки більше було упаковок зеленого кольору, ніж червоного?
- У скільки разів упаковок зеленого кольору було більше?

23. Ясен може рости 200 років, що в 5 разів менше, ніж сосна кедрова європейська. Сосна кедрова європейська живе у 2 рази довше, ніж бук. Горіх живе у 2 рази довше, а ялина – у 3 рази довше, ніж ясен.

Завдання:

- За діаграмою визначте, скільки років живе дерево та на якій діаграмі позначено вік цих рослин?

24. Оленка з мамою пішли на базар придбати речі. У них було 4000 грн.

- Які речі може купити Оленка?
- Чи лишаться в неї кошти, якщо вона придбає всі речі?
- Яка річ найдорожча?
- Яка річ найдешевша?
- На скільки куртка дорожча за спортивний костюм?

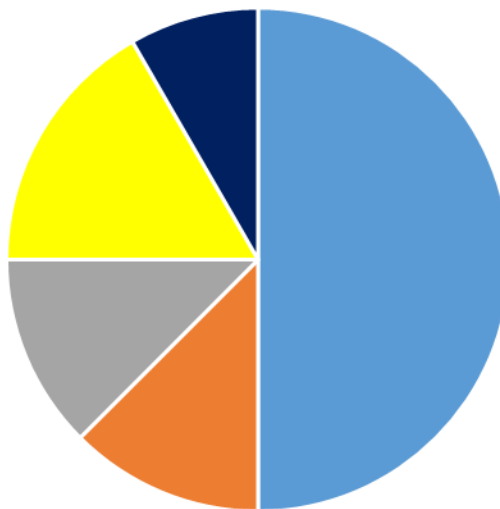
- Якщо Оленка купить спортивний костюм і кросівки, скільки гривень у неї залишиться?

Спортивний костюм 800 <u>грн</u> 	Кросівки 1200 <u>грн</u> 	Куртка 2500 <u>грн</u> 	Шапка 500 <u>грн</u>
--	--	---	--

25. У класі 24 учні. Поміркуй:

- Яка частина учнів відвідує гуртки за інтересами?
- Яка частина учнів відвідує секцію «Дзюдо» і займається образотворчим мистецтвом?
- Яка частина учнів відвідує школу мистецтв?
- У скільки разів частина учнів, які займаються хореографією більша, ніж частина учнів, що відвідує школу мистецтв?
- Що можна сказати про частину учнів, які займаються образотворчим мистецтвом і відвідують секцію «Дзюдо»?

Що дарує радість?
Інтереси учнів

- Учні відвідують гуртки за інтересами
- Учні займаються хореографією
- Учні займаються образотворчим мистецтвом
- Учні відвідують школу мистецтв
- Учні відвідують секцію «Дзюдо»